

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izjemni ponedelje in praznike — inserati do 80 petil vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petil vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inserati davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za uvozništvo Din 25.—, Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Španski problem v mednarodni politiki:

Nemčija, Italija in Španija

Nemci se polagoma desinteresirajo v Španiji — Zakaj se Italija s toliko vnetjem zavzema za generala Franca

▼ španski državljanski vojni je nastal zastoj. Razne vesti sicer poročajo, da se obe stranki pripravljata na odločilno ofenzivo. Tako je baje zbral general Franco na gotovem delu aragonske fronte 1500 topov in 1000 letal, s katerimi misli pridreti vladno fronto ter odrezati Valencijo od njenega zaledja. V koliko odgovarjajo te vesti resnici, bo pokazala bližnja bodočnost. Dejstvo je, da prihajajoča zima od dne do dne zmanjšuje izgleda za kakve velike operacije in da ni izključeno, da bodo imeli prav tisti, ki napovedujejo nastop odločne faze v španski državljanski vojni šele v prvih mesecih prihodnje spomladi.

General Franco ima zadnje čase kljub nedavnim uspehom v borbi proti katoliškim Baskom dokaj skrbni. Povzročata mu jih Nemčija in Italija, ki sta bili do nedavna prilični enako angažirani v španski aferi. Po napredujučem ključu sta pošiljali generalu Francu enake količine orožja, letal, tankov, topov in enako število oficerjev, letalcev in za moderno vojno potrebno tehnično moštvo. Njuni mornarici sta krili skupaj prevoz Mavroy iz Afrike. Ščasoma pa se je to razmerje temeljito spremenilo. Tako je danes Italija v španski aferi neprimerno bolj angažirana, kakor pa Nemčija. Trejta rajh je namreč izgubil neposredni interes na čimprejnejši likvidaciji španskega posla, ko sta Pariz in London kratko in jasno izjavila, da ne bosta nikoli pristala na kakve nemške kolonialne podvige v španskem Maroku.

Nemčija izbije pri sedanjih prilikah iz španskega posla samo še dvoje: čim večjo udeležbo pri eksploataciji španskih prirodnih bogastev in pa angažiranje Italije na francosko-španski meji.

Italija stremi v Španiji za večjimi uspehi. Do sedaj je okupirala že Maloro in danes nihče ne ve, kako bi jo bilo mogoče pregnati z nje brez vojnega konflikta. Z Maloro si je Italija takorekoč že v naprej plačala stroške za španski angažman. Sprito svojega strateškega položaja je Italija v stanju podpirati generala Franca skozi leta in ga držati tako v podrejeni vlogi. Za Italijo je španska afera neizogibna etapa pri zasledovanju njenih dalekosežnih načrtov za pridobitev hegemonije nad Sredozemskim morjem. V primeru zmage valencijske vlade bi bil prizadejan italijanski načrt v Sredozemskem bazenu tako hud udarec, da bi moral za leta odložiti svoje hegemonistične cilje v zapadnem delu Sredozemlja.

Zaradi tega so zelo naivni vsi tisti, ki mislijo, da bi mogla Italija v španski aferi samo malo popustiti. Tu so v igri velike stvari, zaradi katerih se izplača mnogo tveganj, posebno v današnjih prilikah vseobsežne defenzivne zapadnih demokracij. Brez italijanske materialne in človeške pomoči bi Francova vojska že zdavnaj skrahirala. Mussolini je dalekoviden državnik in ve, da bi tudi samo polovičarska pomoč lahko resno ogrozila obstoj Francove vlade.

Z njemu svojevrsno odločenostjo je pokazal zapadnim velesilam, da ne misli popustiti. Neznani agenti so zažgali plamen državljanske vojne v Palestini in pričeli z živo akcijo, da bodo lahko evropski časopisi v kratkem pisali še o celi vrsti novih kolonialnih vojnih. Panarabski pokret je šele v razvoju. Danes ne več pod vodstvom Anglije, nego Italije, ki medtem koncentriira svoje čete v Libiji in premika vojaško osiše čete države od severa proti jugu k Siciliji in Južni Italiji.

Kljub vsem tem mahinacijam pa je danes gotovo, da niti Nemčija, niti Italija ne mislita resno izzvati kakšnega novega konflikta. Pomanjkanje surovin je v eni kakor drugi državi toliko, da se brez največjega tveganja ne morete spustiti v kakšno najtežje pustolovščino. Nemčija je šla enkrat gospodarsko neprimpravljena v vojno. Drugič sigurno ne pojde več. Nauk, ki so ga dobili nemški generali tekom svetovne vojne je bil pretežak, da bi mogli nanj pozabiti v dveh desetletjih.

Teruel pred padcem

MADRID, 21. dec. Po padcu de Escadon na republikanski topovi začeli obstreljevati zgradbe v samem Teruelu. Včeraj popoldne so topovi presekali cesto, ki vodi iz Teruela v Saragoso. Bitka se sedaj razvija v predmestjih Teruela. Nacionalisti so s protinapadi skušali razbiti obroč okoli mesta, pa se jim to ni posrečilo. Včeraj popoldne radijska postaja v Teruelu ni več dajala nobenih znakov.

Med včerajšnjo letalsko bitko se je nekoliko sovražno letalo moralo spustiti nad Guadalarajo. Ujeli so štiri letalce, inozemce, ki so rekli, da so v Španijo prišli, ker so jim tako predpostavljali ukazali. Barcelona, 21. dec. AA. Havas: Uradno poročilo obrambnega ministristva pravi, da se z včerajšnjimi borbami oddelki repu-

blikanske vojske popolnoma sklonili okoli Teruela. Tako je bilo odstranjena nevarnost nenadnih protinapadov nacionalistov. Delavnost nacionalistov se je včeraj povečala in smo odbili tri njihove napade. V bitki so sodelovali trije nacionalistični bataljoni in so jim republikanski oddelki prizadejali hude izgube. Proti večeru je bilo obkoljevanje Teruela popolnoma zaključeno. Poro-

čilo tudi potrjuje, da so republikanci ujeli štiri tuje pilote, ki so morali s svojim letalom pristati za bojno črtev republikancev.

Francovci še vedno zanikujejo

SEVILJA, 21. dec. AA. General Queipo de Llano je objavil po radiu, da so nesrešne vesti republikancev, ki jih širijo

Temni oblaki nad Daljnim vzhodom Amerika, Anglija in Francija pripravljajo skupno akcijo proti Japonski

Washington, 21. dec. br. Kljub opravičilenemu govoru japonskega poslanika po ameriškem radiu smatrajo v ameriških vladnih krogih, da konflikt, ki je nastal med Washingtonom in Tokijem zaradi napada na ameriško topničarico »Panayo« se ni poravnal. Oficirji, ki so jim japonske oblasti naprtille krivdo za ta napad, so bili sicer res že kaznovani in degradirani, vendar pa to še ni zadoščenje, ki ga zahteva Amerika. Ameriška vlada hoče imeti od japonske vlade in od samega japonskega cesarja ne le jasno in nedvoumno zagotovilo, da se taki napadi ne bodo več ponovili, ampak predvsem zadostna jamstva, da bo japonska vlada spoštovala interese Amerike in drugih držav, ki jih imajo na Kitajskem. Predvsem vtraja ameriška vlada na tem, da japonska vlada spoštuje določbe washingtonske pogodbe in ne krši kitajske suverenosti. Če bi se Japoncem dopustilo, da se polaste Kitajske in tam vstoličijo vlado, ki bi bo vsem odvračila in pokorna Tokiju, bi to pomenilo za vse druge države na Daljnem vzhodu veliko nevarnost, ker ni dvoma, da se v tem primeru japonska ekspanzija ne bi ustavila na mejah Kitajske, marveč šla še naprej, s čimer bi bili ogroženi življenjski interesi ne samo Amerike, marveč tudi Anglije in Francije. Zaradi tega se vrši zadnje dni živahna izmenjava misli med Washingtonom, Londonom in Parizom. Razgovori, ki se vodijo po diplomatski poti, imajo predvsem namen organizirati skupno obrambno akcijo proti Japonski.

Razdelitev vlog med Anglijo in Francijo

Pariz, 21. dec. br. Zunanji minister Delbos je imel sredi zopet dolg razgovor z angleškim poslanikom sirom Erikom Phippsom. Kakor zatrjujejo v zunanjem ministristvu, je bil ta razgovor v zvezi z dogodki na Daljnem vzhodu. Anglija je odločena poslati na Daljni vzhod močno vojno mornarico, da tako skupno z Ameriko zaščiti interese velesil na Kitajskem. V ta namen bi morala Anglija oslabil svoje sredozemsko brodogrje, ker bi večji del vojnih ladij, ki so sedaj razmeščene na sredozemskih pomorskih oporiščih, odinili v kitajske vode. Med Parizom in Londonom se sedaj razpravlja o tem, kako bi se v tem primeru zagotovila varnost pomorske poti skozi Sre-

dozemsko morje. Francija je pripravljena prevzeti vso skrb za varnost na Sredozemskem morju, da tako tudi pri tej priliki manifestira tesno sodelovanje med Francijo in Anglijo. Anglija pa je pripravljena v tem primeru prevzeti varstvo francoskih interesov na Kitajskem. Na ta način bosta Francija in Anglija nastopali skupno tako glede Španije in Sredozemskega morja, kakor glede Daljnega vzhoda. Amerika je zelo zadovoljna s temi predlogi in je pripravljena to sodelovanje kar najbolje podpirati. V poučenih diplomatskih krogih napovedujejo, takoj po novem letu veliko skupno akcijo vseh treh demokratičnih velesil.

Koncentracija ameriške vojne mornarice

San Diego (Kalifornija), 21. dec. br. Devet ameriških rusilcev, ki so bili nastanjeni v tujakšnem pomorskem oporišču, je v preteklih nočeh nenadoma dvignilo sidra in s polno paro odplovalo v glavno pomorsko oporišče San Pedro. Poveljnik tega oddelka ameriške vojne mornarice je dobil več zapetih povelj, ki so točno terminirala. Prvo povelje je odredilo odhod v San Pedro, kjer se zbira močno vojno brodogrje. Omenjenih devet rusilcev je dobilo nalogo, da morajo biti v najstrožji pripravljenosti, tako da lahko nemudoma krenejo na pot. Prvotno je bilo določeno križarenje vzdolž obale Moštvo je bilo na dopustu. a je bilo brezovano vpoklicano. V zunanjem ministristvu odklanjajo o teh akcijah vojne mornarice vsako poasnilo. V mornariškem ministristvu so prav tako skrajno rezervirani in se sklicujejo na to, da ima poveljnik tihomorskega brodogrja popolnoma svobodno roko v skladu z navodili, ki jih je prejel. V ostalem opozarjajo samo na to, da je vse le dokaz pripravljenosti ameriške vojne mornarice. Splošno pa prevladuje prepričanje, da je to začetek koncentracije ameriške vojne mornarice in priprava za akcijo na Daljnem vzhodu.

Proglas kitajske vlade

Hankau, 21. dec. Tukašnja kitajska vlada je izdala proglas proti vladi v Peipingu. Proglas pravi, da naj vsi Kitajci žane ta vlado smatrajo za veleizdajalec. Ob koncu proglas ostro obsaja japonsko politiko na Kitajskem.

Konflikt v japonski vladi Vlada za premirje, generali za vojno

TOKIO, 21. decembra. br. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da so nastala med vlado in armado zopet velika nesoglasja. Zunanji minister Hirota je na večerajšnji seji vlade opozarjal na veliko nevarnost konflikta z Ameriko in Anglijo in nasvetoval sklenitev miru s Kitajsko. Z njim se je strinjali tudi ministrski predsednik knez Konoje, ki je prav tako bil mnenja, da je glavni cilj na Kitajskem že dosežen in da se bo dalo vse drugo, kar matri Japonska še za potrebno, doseči in urediti pri mirovnih pogajanjih. Tem predlogom pa so se odločno uprli vojaški krogi, ki smatrajo, da bi bilo smrtonosno, če bi Japonska ne izkoristila sedanjih vo-

jaških uspehov in se trdno zasedla na Kitajskem. Istega mnenja so tudi japonski mornariški krogi. Ker japonska vojska in mornarica ni podrejena vladi, ampak neposredno cesarju, je končna odločitev v njegovih rokah. Izgleda pa, da je cesar popolnoma pod vplivom vojaških krogov ter je zato več ko verjetno, da bo zmagala vojaška struja. V tem primeru ni izključeno, da bosta zunanji minister in ministrski predsednik podala ostavko, kar utesne imeti za posledico proglasitev vojaške diktature, ker je že sedaj večina oblasti v rokah tako zvanega cesarskega glavnega stana.

Gospodarska osamosvojitev Italije

Rim, 21. decembra. V kratkem bodo v pokrajini Macerati zgradili novo tovarno za celulozo Podietie bo spadalo pod državni poligratski zavod. Tovarna bo mogla proizvajati 120.000 stovov letno. Hkratu bo del razširih tudi tvornico Foggia, ki bo mogla že koncem januarja prihodnjega leta izdelati dnevno 40 ton celuloze. V korporacijskih krogih poudarjajo, da bo mogla italijanska država že prihodnje leto pridlati toliko celuloze, da bo kmalu ukiniti vsak uvoz tega blaga iz tujine.

Na včerajšnji seji korporacijskega sveta so pod predsedstvom Mussolinija sprejeli načelo o kolektivnih pogodbah delavstva. Na ta način se bo položaj delavstva znatno zboljšal.

Fašistični noži za poljske legionarje

Rim, 21. dec. AA. Stefan: Zastopstvo poljskih legionarjev je včeraj položilo venec na grob padlih članov fašistične milice. Poljskim legionarjem so bile ob tej priliki izkazane vojaške časti. Načelnik fašistične milice general Russo je poljskim legionarjem izročil vsakemu en fašistični nož.

Rumunske volitve

Bukarešta, 21. dec. AA. Udeležba volivcev je bila včeraj po mestih večja, po vaseh manjša, posebno pa v Bukovini in Besarabiji, kjer je sneg oviral promet. Šteje glasov se je začelo ob 20 uri. Prvi izidi so ugodni za vlado.

Dosedaj so znani le delni rezultati. Po teh vesteh je dobila vlada 10 odstotkov vseh glasov in ji je s tem zmaga zagotovljena. Na drugem mestu je narodno kmečka stranka, ki je prav tako dosegla lep uspeh. Ostale skupine so igrale le podrejeno vlogo in ne bodo imele vpliva na bodoči razvoj notranje politike Rumunije.

Železniška nesreča v Belgiji

Bruselj, 21. decembra. Pri Gandhu sta trčila drug v drugega potniški in tovorni vlak. En potnik je mrtev, 20 jih je po večnem težko ranjenih. Stroj in dva voza potniškega vlaka so skočili s tira.

78 šolarjev zgorelo

Tokio, 21. dec. V pokrajini Vakaama južno od Oseke je zgorela 8 razredna šola. Po dosedanjih vesteh je zgorelo 78 šolarjev.

Policijska lovi tatove

Ljubljana, 21. decembra. Mlada, ločena žena Julka S. in njen prijatelj France V. sta znan sleparki in tatinski par in imata na vesti že precej grehov. Zadržani sta oslepela več lahkovernih ljudi, v nedeljo zvečer pa sta se le ušla v mrežo policije.

V neki gostilni na Dolenjski cesti sta iztaknila premožnega trgovca iz okolice Kovečja, ki je bil tedaj že nekam vesel. Julka se je pričela takoj prijazno sukati okrog trgovca, dokler se ni vnel je oba povabil k mizi. France mu je pridno napival, pri tem se pa od časa do časa odstranil od mize, da je mogel gostitelj bolj neovirano pihati na sree zapeljivi Julki. Slednjič pa je trgovec omagal. Glava mu je postajala čedalje težja in kmalu mu je položil na mizo ter zaspal. Ko se je zopet zbudil, ni bilo o Julki in njenem spremljevalcu duha ne sluha. Tatinski parček je je popihpal, poprej pa je Julka ukradla pijanemu gostitelju iz žepa listnico, v kateri je imel 1700 din.

Okradeni trgovec se je kmalu toliko strzelnil, da je odšel na stražnico, kjer je prijavil nerodno pustolovščino in tudi opisal oba zlikovca. Policijska je šla takoj na delo in res kmalu izsledila Julko, pri kateri so našli še 1200 din. o katerih pravi, da so njeni prihranek. Seveda so ji takoj povedali, kakšne vrste prihranek je to in so ji denar zaplenili, njo pa odvedli na policijsko upravo, kamor je kmalu za njo prišel tudi France V. Policijska je po zaslišanju preiskala tudi njuno stanovanje, kjer so našli med drugim tudi večjo množino galanterijskega blaga in nekaj manufaktur. Izkazalo se je, da sta blago ukradla v neki gostilni in sicer neznanemu trgovskemu potniku, ki pa tatvine blaga tedaj sploh ni prijavil, misleč, da je za vedno izgubljeno. Tatinski par zdaj še zaslišujejo, ker so prepričani, da bosta vedela povedati še marsikaj.

Strážnik je sredi okrog 18. ustavil v Pražakovi ulici v Kolinski tovarni zaposlenega delavca Ivana Masirnika, ki se mu je zdel sumljiv, ker je nosil s seboj večji zavoj praznih vreč. Masirnik je povedal strážniku, da je prinesel vreče iz Domžal in da jih namerava prodati nekemu trgovcu. Mož postavil pa Masirniku ni hotel verjeti in ga je povabil s seboj na stražnico. Tam so preišli vreče in jih našli 24. Kmalu so pa tudi ugotovili, da so bile ukradene v Kolinski tovarni, kjer so že dolgo zaman iskali tatu.

V policijski zapor so spravili sredi tudi več postopancev, ki so nadlegovali ljudi okrog glavnega kolodvorja in na ulicah v središču mesta. Med njimi je bil že dolgo zasledovani Stefan R., znana nevarna »podstreha podganac«. Pred tedni je oblezel vsa podstreša v Trnovem, kjer je ukradel strankam za blizu 5000 din raznih predmetov, ki jih je potem razprodal po okolični mesta in po Gorenjskem.

Politični obzornik

Za dravsko banovino škodljiv pojav ...

Na drugem mestu smo zabeležili pobudo »Trgovskega lista«, naj bi se osnoval poseben gospodarski svet za Slovenijo. Ta predlog so zabeležili tudi hrvaški in srbski časopisi. Med listi, ki ta predlog komentirajo, je najvažnejši »Jugoslovanski Lloyd«, znan kot zelo resno in stvarno gospodarsko glasilo. »Jugoslovanski Lloyd« posveča pobudi »Trgovskega lista« članek »Interesantni podatki«, v katerem navezuje na podatke inž. Nagodeta, da uvažava dravsko banovino iz ostalih banovin 41.157 vagonov ali 478.075 ton tovarnega blaga, izvažava pa 51.135 vagonov ali 505.000 ton blaga, in pravi: »V uvozu dravske banovine torej prevladujejo cenežje surovine, a v njenem izvozu v druge pokrajine države dražji fabrikati in polufabrikati. Bilanca dravske banovine je potemtakem znatno aktivna v primeri z ostalimi pokrajinami naše države. Ta odvisnost dravske banovine od izvenlovenskih tržišč v državi ima pa to svojo posebnost, da se področja dobavitelja in področja glavnega konzuma slovenske proizvodnje ne pokrivajo. Kompenzacijska gospodarska politika, ki nanjo mislijo gotovi slovenski krogi s svojimi avtarijskimi težnjami, bi naletela v organizaciji gospodarskega položaja Slovencev v Jugoslaviji na posebne in temeljne težkoče. Kako je močno povezano notranje gospodarstvo Slovenije v državi, je razvidno tudi iz tega, da je ona eden glavnih interesov na dvojnem železniškem tiru na glavni progi Ljubljana—Beograd in da je toliko kritizirani pančevski most zgrajen v izdatni meri na korist slovenskega uvoza in izvoza iz Vojvodine in da bo proga Koprinica—Vraždin in dunavski most pri Turn Severinu važen faktor za ojačenje tranzitnega položaja Slovenije.« — »Jugoslovanski Lloyd« zaključuje svoja izvajanja: »Zato ni na mestu avtarijske krkanje na prsa nekih krogov v Sloveniji, ki so jeli poudarjati preko posebno samostalni slovensko gospodarstvo, pa so to uvideli tudi vsi dalekovidnejši in boljše poučeni slovenski krogi in so to proglasili za čuden, nevzdržljiv, za celoto nevaren in za dravsko banovino škodljiv pojav in demagogijo.«

Besedo imajo sedaj oni, ki so iznesli idejo, da bi se osnoval poseben gospodarski svet za Slovenijo, da s stvarnimi argumenti zaprejo pomisleke »Jugoslovanskega Lloyd«.

»Glasilo medverske stranke«

»Slovenec« je do sedaj veljal v vsej javnosti za glasilo Katoliške tiskovnega društva in Katoliške akcije za dravsko banovino. Tako smo ga mi že leta označevali, ne da bi proti tej označbi doslej protestirala prizadeta Katoliška akcija. Pred par dnevi pa je poslal dr. Žitko kot predsednik Katoliške akcije »Jutru« popravek, v katerem ugotavlja, da »Slovenec« ni glasilo Katoliške akcije. Ta popravek je zabeležila tudi klerikalna »Hrvatska straža« in dodala ta-le komentar: »Smatramo, da je to dobro objaviti radi informacije javnosti, ker so še ljudje, ki tega ne vedo ...

»Jugomasonski loža v Ljubljani«

Klerikalna »Hrvatska straža«, ki vodi natančno evidenco vseh protislovenskih organizacij in masonov v Jugoslaviji, ve povedati, da je bila na novo osnovana »Jugomasonski loža v Ljubljani«. Hrvatskemu listu bi bili prav hvaležni, ako bi nam povedal natančen naslov ljubljanske frama-masonske lože. Na njegovo vst, da obstoja masonska loža v Ljubljani, smo namreč dobili kopo pism v vprašanjem, ako bi mogli sporočiti natančen naslov lože, fiste, o kateri je poročala »Hrvatska straža«. Ker pa nimamo nobenih takih stikov, kakor »Hrvatska straža«, s masonskimi krogi, ne moremo na žalost ustreči številnim vprašanjem. Iz te nemale zadrege nam lahko kolegalno pomaga prečistila »Hrvatska straža«, ako nam blagohotno navede naslov »Ljubljanske jugomasonske lože« in po možnosti še tudi ime ložinega »velikega mojstra«. Nadejamo se, da nas ne bo pustil na cedilo prečistiti zagrebški kolegal!

Razveseljiva vest,

Znani vodilni londonski dnevnik »Times« je te dni objavil članek o odnosih med Jugoslavijo in Italijo. V članku se poudarja, da so se italijansko-jugoslovenski odnosi v zadnjih dveh letih izredno izboljšali, da se že lahko govori o dobrem sosedstvu in dobrem prijateljstvu med obema državama. Da sta obe državi na potu tesnega zblizanja, najbolj dokazuje dejstvo, da bo italijanska vlada priznala slovenski in hrvaški manjšini v Italiji dokaj obsežne pravice pri rabi slovenskega in hrvaškega jezika v cerkvi in šoli, kakor tudi pri tiskanju knjig in časopisov.

Curth, 21. decembra. Beograd 10.—, Pariz, 14.685, London 21.6075, New York 432.25, Bruselj 73.47, Milan 22.74, Amsterdam 240.35, Berlin 174.20, Dunaj 80.80—81.65, Praga 15.19, Varšava 81.80, Bukarešta 3.25.

Večino obtožb zanikajo

Včeraj je senat zasliševal obtožence, danes pridejo na vrsto številne priče in oškodovanci

Ljubljana, 21. decembra. Namesto enajst jih je sedelo na zalogi klopi samo osem. V dve skupini so bili razdeljeni. V prvo skupino so po načini sloparij s kokainom, ki ni bil kokain, ni po skupnosti v akciji prišli širok, Mauser, Nickovski in Hladnik, v drugo skupino pa Kalisnik, Vižin, Zumer in Novak. Trije iz druge skupine so manjšali, to so Sveta, Jagodic in Babič. Svete je pred meseci odpotoval v Nemčijo, da bi se založil s svežo zelico kokaina, pa so ga ujetniki in je zdaj zaprt v Berlinu. Jagodic je nocoj iz oddelka v Kanado in postal kanadski državljani, Babič se je na svojo kje potuhnil in ga policija išče s tiraleto.

Od 8.30 zjutraj do 10. ure počasi z vinom opoldanskim odmorom so sodniki malega senata zasliševali samo obtožence. Predsednik senata g. Rajko Lederhas je imel naporno nalogo, ker se je izkazalo, da so bili nekateri obtoženci v preiskavi pomembnejši zaslišani, nekateri so pa prišli na dan z novim zagovorom. Treba je bilo protokollirati vse nove izjave, ki so bile v očitnem nasprotju s prejšnjimi med preiskavo. V senatu sta še s. o. s. g. Ivan Kralj in a. o. s. g. Javoršek. Obtožbo zastopala državni tožilec dr. Felahar, ki mu je glavna zasluga, da je bila lopovska družba sleparjev s kokainom izvedena in za nekatera zločine je v januarju letošnjem obsojena. Po prvem procesu proti široku, Mauserju, Hladniku in Svetetu so se nekateri oškodovanci ojunali in so prijavili državnemu tožilstvu sleparije, ki niso bile po prvo obtožnici. Mislili so namreč, da bodo sami kaznovani, ker so kupovali kokain, pa si niso upali takoj sleparjev ovaditi. Brez dvoma je, da je še mnogo osleparjenih prekupevalcev in tihotapev, ki so bili žrtve obtožencev, pa so iz tega ali onega razloga naredili križ čez vse, kar je bilo, samo da ne bi imeli opravka s sodnijo in da ne bodo njih imena prišla v javnost. V glavnem se je za državnemu tožilstvu dr. Felaharju posrečilo zbrati vse najbolj očitne in najbolj drzne sleparije in krivce za nje obtožiti.

Najbolj junaški se je delal širok, ki je edini priznal, da je deloma kriv. Naredil se je zelo skesanega, češ, da zahteva čast njegove rodline, da pove vse po resnici in da se je oddalil, da bo vse priznal, češar je v resnici kriv. Od številnih očitnih mu sleparij z lažnim kokainom je priznal samo sleparijo v škodo posestnika Jerneja Teliča, kateremu je prodal zavoj soče kot pravi kokain za 36.500 din. Pa še v tem primeru sleparije je očitni Teliču kot tihotapca, ki ima svoje zaupnike, in je trdil, da je sleparijo izvršil na prigovarjanje Teličevih zaupnikov. Odločno je zanikal, da bi organiziral po kupitji roparski napad na Teliča v Kolodvorski ulici in mu odvzel ravnar kar prodani lažni kokain. Izrežati je skušal tudi popolnoma Hladnika trdeč, da

Hladnik pri slepariji sploh ni bil udeležen. Hladnik je sveda potrdil, da je širokova izjava resnična in je tudi sam zanikal, da bi bil udeležen pri oškodovanju Jerneja Teliča. Po načinu nagovora svede, je bil Hladnik vodja sleparjev. Je najbolj inteligenten med njimi in ima v sleparijah že veliko prakso. Telič je v preiskavi izjavil, da je bil Hladnik ravno tako udeležen pri slepariji kakor širok. Hladnik je s širokim gestami zatrjeval, da je nadozdel in je zahteval, naj Telič prisече. Sam je pa tako nato povedal, kaj se bo zgodilo, ko bo Telič zaslišal: Telič bo prisegel in bo sveda po krivem prisegli. Hladnik bo kaznovan in bo sveda po krivici kaznovan ter bo pozneje nekoč, ko bo kazen prestal, dokazal, da je sedel v kaznilnici po nedolžnem.

Mauser in Nickovski sta tudi zanikala krivdo. Kakor v januarskem procesu, so obtoženci tudi včeraj govorili zelo misteriozno. »Slučajno« so se kje srečali in »slučajno« so ulovili na cesti žrtev ter ji prodali pristen kokain. Kako se je pristen kokain spremenil pozneje v sodo, moko ali krečo, pa ni znal nihče od obtožencev pojasniti. Nobeden od obtožencev tudi ni hotel povedati, kje je kupil pristen kokain. To so poslovne tajnosti, ki sodniki ne smejo zanimati in tudi za vprašanje značaja gre. Značajan tihotapec s kokainom ne bo izdal svojega tovariša od ilegalnih poslov. Tudi »neznanec« iz Maribora in Avstrije ter Italije so igrali zopet glavno vlogo. Pojavili so se v Ljubljani, prodali pristen kokain in izginili. Nihče ne ve, kako se pišejo in kje so. Najbolj neumno se je zagovarjal Nickovski, bivši frizer, ki je postal prodajalec umetniških slik in tihotapec kokaina.

Druga skupina, to so Kalisnik, Vižin, Zumer in Novak, je v glavnem ravno tako zanikala krivdo. Posebno vztrajen v izmišljanju je bil Kalisnik, ki je doberšen del krivde zavrnil na Vižina. Zumer in Novak sta trdila, da sta bila sama žrtvi pri prekupevanju kokaina. Obtoženci so se prav dobro zavedali, da Svete, Jagodic in Babič niso pri razpravi in so po načrtu valili krivdo na nje. Mnogo sleparij ne bo moglo pojasniti, dokler ne bo berlinska policija izgnala Sveteta v našo državo, in dokler ne bo tiraleca našla Babiča. Jagodic je v Ameriki in najbrže se mu ne bo ljubilo priti pričati v Evropo zaradi tistih tisočakov, za katere je bil sam oškodovan in za katere je po obtožnici od druge oškodovalec. Dr. Muc brani Mauserja in Kalisnika, dr. Boris Puc Hladnika in Zumera, dr. Čampa pa široka in Vižina. Kot zasebni udeleženci zastopa dr. Kandare Jagodica, dr. Korun pa Teliča. Najzanimivejši del tega procesa bo danes, ko bodo zaslišani oškodovanci in priče. Razprava bo trajala zopet ves dan.

nice, ki so večinoma židovskega izvora. Kupujemo raje božične razglednice, ki so jih napravili naši domači umetniki. Slike na njih predstavljajo naše pristoje gosposke življenje v gorah, ki se domači grejejo pri topli peči, ko otroci prižigajo sveče pod jarkami in ko grede odrasli k polnočnici. Pa tudi pokrajinske slike, delo naših fotografov, mojstrov te stroke, bodo ob praznikih razveselile veliko naših ljudi v tujem svetu. Na razglednicah so najlepši motivi z naše domače Koroške, Pokljuka, Vogla in Sedmerih jezer. Slike veličastne planske zimске pokrajine bodo gotovo bolj razveselile naše rojake v tujini nego tuj kič, po katerem segajo ravno še otroci. S tem, da bomo kupovali domače umetnike in pokrajinske razglednice, bomo najboljše podpirali našo domačo obrt in delali najbolj uspešno propagando za naše tepe kraje.

Ali bo Božič mrzel?

Ljubljana, 21. decembra. Pritisnil je mraz, kakor se spodobi za zimo. Davi je bilo na periferiji — 8, v mestu pa — 6 stopinj mraza. Zdi se, da se letošnja zima ravna po koledarju; kajti jutri se začne zima uradno. Danes je najkrajši dan v letu in morda tudi najmrzejši.

Nastop mraza so pozdravili meščani in kmetje, sveda razen revnih ljudi, ki bodo morali tudi o Božiču zmrzovati v nezakurjenih stanovanjih. Mnogi meščani, ki nameravajo praznovati zunaj mesta, že delajo načrte, kam bodo potovali. Smučarjem se obeta dobra smuka, mnogo boljše, kakor lani, ker je zdaj več snega. Lanski božič je bil sicer tudi lep in vreme je bilo precej hladno, toda snega je bilo dovolj za smuko le na Gorenjskem. Po nižjih hribih so na osončnih krajih o Božiču že cvetele trobentice.

Zdaj se sicer ne moremo z zanesljivostjo pričakovati, da bo letošnji Božič v resnici mrzel, ker se vreme lahko še spremeni prihodnje dni, vendar kaže več znakov, da bo mraz trajal delj časa. Barometer se še vedno dviga, kar pomeni, da bo mraz še nekaj časa naraščal.

Mraz bo ustavil stavbna dela na prostem, kolikor jih je še. Jutri bodo končala glavna stavbna dela pri hotelu »Slovenija«. Zdaj je še zaposleni okrog 60 delavcev. Na delu so tudi še tesarji, ki sestavljajo osterže. Drugih večjih stavbnih del se da ni več v Ljubljani na prostem. Delajo še na Mayerjevi stavbi. Na stavbišči banke »Slavije« se glavno delo še ni začelo. Če bo mraz, sploh ne bodo delali do spomladi.

Na živilskem trgu je bilo danes malo prometa, čeprav je šel nekaj dni do praznikov. Zelo se je poznalo, da je pritisnil mraz. Zelenjadni trg je bil zelo slab zaradi. Kaže, da se bo tik pred prazniki podražila še zelenjava. Tudi perutninski trg je slabše zaseden zaradi mraza. Dovolj je pa mlečnih izdelkov, ki jih gospodinjice precej kupujejo, vendar ne kaže, da bi pošli pred prazniki.

Plaz poškodovalec ceste

Radeče, 17. decembra. V večini tednih nas olivna dež dan za dnem, a po hribih pada sneg in lomi dreve. Potoki in hudourniki so močno naraščali in voda eroji po travnikih, ki se nam zdijo kot jezera. Zemlja je skoz in skoz prepojena z vodo in razmešana; zato se udajo plazovi in napravljajo obšutno škodo. Tako je tudi plaz poškodovalec ceste med Zidanm: mestom in Radečami in odnesel brez zivo gabrvo mejo vred proti savski strugi v dolžini nekaj 20 m. Tu je prav resno ogrožen promet, ako se ne bo to takoj popravilo. Nevarnost je velika, da se bo breg na preji podiral, zaradi tresljavega ozonoja velikih in težkih tovornih avtomobilov, ki drve tolelehierni dan.

Mesto, kjer se je utrgal plaz, je preslabo zavarovano s smuko z nekakimi kolčki, ki so bili namenjeni pešcem, ki pešajo ob gladkem robu ceste. Podveji in ne poudari ni tu nobenega varnostnega znamenja, ki bi opozarjalo vozače na počasno in previdno vožnjo. Če se tu srečata tujca avtomobila, katerih soferja nista opozorjena na nevarnost, ter nesreča neizogibna in eden se bo skočil po strmini v savsko strugo. Ni čuda, da je na tem mestu utrgal plaz, saj vola, ki se nabira v jarkih ob železniški skarpki nima odloka in mora zarahati se tako tržno cestni. Cestni odbor bi moral na najbolj nevarnih mestih položiti pod cesto evi za odtek vode k Savi. Zlota mesta polna radeškega mraza do 50 in 60 stopinj mraza, ki jih najbolj občutijo vozači motornih vozil. Upamo, da božjo metodno čimhitelji srečnega cestnega odbora v Laškem

akrenili vse potrebno v interesu nemotenega prometa in v izogib morebitnih nesreč.

Obdarovanje rudarskih otrok

Zasorje, 21. decembra. Težke so prilike, v katerih mora delovati dobrodelno društvo v rudarskem revirju. Malo je takih, ki bi mogli dati s polnimi rokami, največ je pač revščine. Treba je mnogo idealizma in trdega, nesebičnega dela, da se morejo zbrati potrebni zneski takorekoč iz revščine same. Če bi se bilo v kraju pešice vztrajnih železniških ljubov, iz najdljivih in nič manj trdokožnih, bi rane, ki jih je bila zasekala kriza, bolele dosti bolj. Tako pa se bilo mogoče marsikje rešiti revo, nocoj prazdanja s tem, da je dobivala leto za leto drugo ne, vsaj tople čevlje.

V mislih imamo »Društvo za varstvo otrok«. Tudi letošni poizbilo na najpotrebnejše in čeprav ni bila obdaritev tako bogata po številu obdarovancev, vendar je bilo poma gano marsikje v največji stiski. V nedeljo se je zbrala deca k svojemu prazniku, k božičnici v mali dvorani Sokolskega doma. Poleg odbora je prisostvoval razdelitvi tudi predsednik občine g. Prosenec Anton. V uvodnih besedah je večletni predsednik učitelj g. Kolenc Lojze dejal med drugim, da je par čevljev zahteval najmanj toliko truda, preden je bila zbrana potrebna vsota za nabavo, kakor nekaj šibov v jami. Ves odbor je dobesedno počel in dan razmišljati, kako dobiti potrebna sredstva. Za obdaritev 103 otrok s trpežnimi čevlji — »gospodarskim« — kakor jim pravijo tu, je bilo treba nabrati okrog 12.000 din. Velika je ta številka, dvakrat velika za »romane« kraj. Občevlja je globoko rosegla v žep in nakazala 4000 din. Prispevek TPD je znašal 500 din, prav toliko je odinil Rdeči križ. Stvari novič, ki se je pobiral na dan Vseh svetih, je znesel 1762

KINO MATICA Tel. 21-24
DANES ob 14. uri najkrajši veliki vojni film
LIDA BAAROVA — MATIAS WIERMAN. PATRIJOTI
Predstava ob 19.15 uri radi koncerta odpade.
Ob 21.15 uri PREMIERA velikega sentimentalnega filma o doživljajih malomestne v milijonskem mestu
»DEVETNAJSTLETNA«
Robert Taylor — Janet Gaynor
Kulturni film: »Havajski otoki — Honolulu. — Predstave ob 16. in 21.15 uri.

din. Cinarina, okroglo 45 članov pa 800 din. Veem darovalcem je predsednik izrekel toplo zahvalo s prošnjo za nadaljnjo naklonenost. Primarni cilj je bil kriti in prispevati v nastanek prejšnjega leta. Svoj govor je zaključil predsednik s željo, da bi se razumelo toliko zloščala, da bi se bilo mogoče lotiti idealnih nalog, ki si jih je zastavilo društvo n. pr. vzgoje in nadzorstva otrok itd.

Sledila je razdelitev čevljev. Z vidnim veseljem in resnično hvaležnostjo so sprejemali otroci lepe točične darove. Nato so bili še pogosteni s čajem in pecivom. Društvo za varstvo otrok, posebno predsedniku tajniku učitelju g. Klunu Francecu in blaginju g. Sobru, — saj vemo, da so to duše vraga dela — naše toplo priznanje. V imenu javnosti pa zaslužno zahvalo. Isto veljati tudi vsem brezimnim sodelavcem. Naj bi se v bodoče društvo tudi številčno okrepilo, kajti samo 45 članov je bore malo. Kdor le more, naj prispeva, naj na stoli ob strani v času, ki zahteva od slehernega žrtve tudi v službi dobroto.

Božičnica močanskih Kolašic

Ljubljana, 21. decembra. Kako preudarne in dalekovidne so Kolašice v Mostah, dokazuje dejstvo, da so združili obdaritev močanskih revežev s patriotično proslavo obletnice rojstva prerano umrlega, ljubljenskega našega kralja Aleksandra I. V petek 17. t. m. popoldne se je vršila v dvorani kina Moste obdaritev največjih otrok. Prostorna dvorana je bila skoraj nabito polna. Pogled v njo je bil prijeten tudi za odrasle, zlasti pa za obdarovane otroke, ki jih je bilo nad 100. Na odru je stalo božično drevesce polno lučic, na levi strani odra pa velik kup koristnih daril. Uvodnemu govoru, ki je bil poln miline o svetosti Božiča in o blagem, usmiljenem srcu našega pokojnega — očeta kralja — je sledila priložnostna banketa »Slavije« in sledila priložnostna banketa »Sveta noč« se je pričelo razdeljevanje daril.

Nepopisno je bilo veselje in nestrpnost otročev, kdaj bodo poklicani po darila. Kolašice zaslužijo ne samo globoko zahvalo za njihovo požrtvovalno in nesebično delo, temveč tudi vse upoštevanje in uvaževanje njihovega naporega dela. Vsi navzoči so se lahko prepričali, da opravljajo to res blage in usmiljene gospe samaritanske delo s tem, da lajšajo gorje največjim otročim. Jstvine so mnogi lačni otroci hitro popravili v lačne želodčke, blago za obleko in perilo pa jih bo še dolgo gredo v mrzlih stanovanjih.

Naj bo na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala Kolašicam samim, pa tudi onim darovalcem, ki so imeli sočutje do sicer nepoznanah, a v veliki stiski se nahajajočih otrok s tem, da so se jih spomnili z darili.

Lep večer v Novem mestu

Novo mesto, 20. decembra. Po dolgem času se je v soboto zvečer v Sokolskem domu zopet enkrat odgledala zaveza. Občinstvo je zapolnilo sokolsko dvorano do zadnjega kotička. To ni samo tradicionalna naklonjenost našega občinstva dijaškim predstavam, ki so vedno na visoki in ki so s sobotno predstavo Linhartove igre — »Veseli dan ali Matiček se ženijo« — dosegle že visoko, kjer se diletantizem začenja približevati pravi odrski umetnosti, temveč tudi resnična želja našega občinstva po gostejših odskih predstavah. Dolga leta že režira vse predstave dijaške nacionalne organizacije »Prosvete« g. Josip Paučič in to vedno z velikim uspehom. To pot pa je treba poudariti, da se redko posreči režiserju tak uspeh s tako mladimi igralci. Našemu občinstvu so se to pot predstavili mladi igralci, sami srednjecolci, ki so s svojo živo in naravno igro gledalce v vsakem pogledu iznenadili. Čestno sta bila zastopana po svojih utecih 6. in 6. gimnazijski razred.

Svojo vlogo barona Naleteta je z dovršeno podal Jarec Samo, njegovo soprogo barono škoda Polka, ki ni pokazala samo svojega igralskega znanja, pač smo čuli iz njenih ust tudi lepo zvečen sopran. Na mestu je bil grajski vrtnar Matiček — Polajnar Ciril, hišna Nežika — Vasič Marijeta, pa je bila v svoji vlogi naravnost sijajna. Prav nič niso v svojih vlogah zastajali Papež Nuša, kot študent Tonček na počitnicah, grajski kancelar Žužek-Režek Borut, in njegov pisar Budalo — Ivanetič Marko, ter služabnik Jaka — Povh Dušan in delavec Gasper — Skrabl Leo, izreden igralski talent. Enaku priznanje gre tudi advokatu na delzi Zmešnjaku, katerega ne baš lahka vloga je bila povprečna Prežljiva Jožetu, Zupanovo hčerko Jerico pa je s svojo ljubkostjo zadovoljivo podala Turk Vlasta. Vsem igralcem se je poznalo, da so imeli spretnega režiserja, ki je bil tudi strog in nepopustljiv. Tudi dijaški orkester, pod večim vodstvom svojega profesorja g. Juvana, Kot prava godbenika sta se izkazala Ivanetič Peter in Koba Janež.

Pred pričetkom same igre je podal izbrano občinstvu nekaj zgodovinskih črtic o tem Linhartovem delu osmošolec Bogdan Osolnik. Poudaril je, da vzporedno Linhartove komedije »Veseli dan ali Matiček se ženijo« ne bo prva v Novem mestu. Čez nekaj dni mine namreč 90 let, odkar je to delo v Novem mestu doživelo svojo krstno predstavo. Igro so vzporedno Novomeščani na Sv. treh kraljev dan 1. 1884. torej dobra dva meseca pred revolucijo, ki je prinesla romlad tudi slovenskemu narodu. Dvorana bivaše novomeške kaznine je bila pri tej krstni predstavi nabito polna in zavdušenje je bilo veliko. Kupleta za to igro je uglasbil učitelj in organizator Josip Kraus, rodem Čeh. Govornik je svoj govor zaključil z ugotovitvijo, da je danes 90 let po krstni predstavi, ko se v avstrijski državi glasi slovensčina ne le v vsakdanjem življenju, temveč tudi v uradnih in na odru. Zato je izbrala dijaška nacionalna organizacija »Prosveta« to delo, pa ne samo, da pokaže njegovo zgodovino

in literarno vrednost, temveč da se ob njem pokloni vsem onim, ki so se že pred 90 leti zavedali velikega pomena narodnega jezika in ki so se v onih težkih tednih prvi odzvali s slovensko besedo na gledališkem odru.

Beleznica KOLEDAR

Danes: Torek, 21. decembra katoličani: Tomaž

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Patrijoti ob 16. »Devet-najstletna« ob 21.15

Kino Ideal: 3 veseli kanonirji v pensio-natu

Kino Sloga: Amigo

Kino Union: Klic življenja

Akademski pevski zbor: ponovitev koncerta ob 18.30 v veliki Filharmonični dvorani

Društvo Dom slepih: občni zbor ob 15.30 v magistratni posvetilnici

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjtin trg 5, Kuraj, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded. Cesta 29. oktobra 31.

3 filmskega platna

Kino Ideal: Trije kanonirji v penzionu. Tri veseli rezervisti se znajdejo nakresani v vrtu deklishega penzionata in s tem se prične komedija. Rešijo se na ta način, da se preoblečejo v ženske. Trem na novo došlim profesorom se omehča srce, ko vidijo, v kakšni zadregi so kanonirji ter jim odstopijo svojo obleko in prtičajo. Kanonirji so primorani igrati vlogo profesorov, toda polagoma pride vse na dan. Najpodjetnejši najde v penzionatu svojo ljubezen, ki je hči njegovega polkovnika, ravnateljica pa spozna v enem izmed kanonirjev svojo ljubezen iz mladih let. Vse se srečno konča. Godi se v francoskem provincijalnem garnizijskem mestu. V glavnih vlogah so: Jarquey, Lebon in Toutain. Za njegova poznamo iz dobrih filmov, ki so že tekli v Ljubljani. Stejejo ga med najboljši francoske komike in po pravici. Brez napora spravi gledalca v smeh ker se vse na njem smeje, četudi dela resen obraz. Ta francoska filmska komedija je najboljša izmed komedij, kar smo jih videli zadnja leta na platnu. Francoski esprit, francoski tempo v režiji, francoska naravna vedrost in jasnost pridejo do popolne veljave. Kdor si more predstavljati, kar hoče reči reidama z besedami »salve smeha«, naj si ogleda ta film. Ako ni dočela zagrenjen, bo čisto gotovo član gledalcev, ki so v salvi smeha in jim gre na smeh še več ur po koncu predstave. Take filme potrebuje ožja in zagrenjena Ljubljana.

Š A H

— Turnir četvorice na Semmeringu. Novi svetovni prvak dr. Aljehin si bo po utrudljivem boju za svetovno prvenstvo privoščil le malo odmora. S Holandske bo odpotoval v London in bo kot gledalec prisostvoval božičnemu turnirju v Hastingsu. Še pred zaključkom dvoboja je sprejel vabilo znanega šahovskega mecenarja Ziminda, lastnika hotelskega koncerta na Panhanu na Semmeringu, v katerem ga je pozval na dvoboj za svetovno prvenstvo s Keresom. Aljehin je odgovoril, da je pripravljen sodelovati poleti 1938 na Semmeringu na turnirju štirih svetovnih prvakov. Udeleženci naj bi bili Aljehin, Capablanca, Euwe in Keres. Capablanca je takoj pristal, enako Keres, v četrtak pa je prišel še pritrilni odgovor Euweja. Tako bomo imeli že prihodnje leto velepomembno šahovsko prireditve, na kateri bosta igrala oba najpomembnejša zastopnika kombinacijskega šaha, Aljehin in Keres in pa mojstra tehnične, Euwe in Capablanca. Turnir bo vsaki štiri krogi in bo torej vsak igral z vsakim po štiri partije.

Iz Kranja

— Za PUTNIK-ove božične izlete v Trst (din 145.—) in za Gorico (din 165.—) se pripravljajo do danes zvečer v novo otvorenih biljetarnih PUTNIK v Kranju, tel. 24. — Ne pozabite na zabavni Silvestrov večer Narodne čitalnice v Kranju v prostorih Narodnega doma.

Iz Ljutomer

— Odlikovani gasilec. Dravske gasilske zajednice je odlikovala za letošnji narodni praznik zedinjenja več gasilec gasilske čet v Gornji Radgosti. Dvojno odlikovanje je prejel g. Stane Cividini, ki je bil odlikovan z zlato in srebrno kolajno za državljanske zasluge na polju gasilstva. — Uzmoviti na delu. Oni dan je neznan prijatelj koles odprljal izpred Vregeve gostilne kolo posestnika Makotra iz Cvena. V Cezanjevih pa je bilo ukradenih več koles in parov. Bižaro se praznički in ljudje so se zaleti pripravljati na nje. V vsaki vasi so manjše tatvine na dnevnom redu, a tatov prepoznavni orožniki večinoma ne morejo izslediti. Naše orožništvo je pač zelo zaposleno tudi z drugim delom ne samo s poži-gi, tatvinami in pretepi. — Vode naraščajo, snega pa ni. Sneg, ki se je letos čele komaj pokazal, je že v dveh dneh izginil, da smo dobili brozgo in blato. Zdi se, da skoraj sleherni dan dežuje in zato je močno narasla Ščavnica ter se razlila po vsej dolini. Tudi Mura je precej velika, n pa še tresolila brezov. — Kaznovan nanadalec. Našim čitateljem je v spominu, kako je Anton Kovačič Murščaka vrgel na tla Alojzija Vedenškega, ker je hotel po njegovem vinogradu ter mu polomiti rebra. Poškodoval ga je tako, da je Videnšek naslednjega dne umrl. Kovačič je bil za svoje dejanja pred malim kazenskim senatom v Mariboru obsojen na 6 mesecev strogega zapora.

Ravnajte lepo z živaljo!

Danes PREMIERA francoskega filma **Klic življenja** (L'appel de la vie)
Življenje na kliniki za ženske bolezni. — V glavnih vlogah priznana igralca
VIKTOR FRANCON in SUZY PRIM. — Predstave ob 16, 19.15 in 21. uri.
KINO UNION Tel. 22-2

Ljudje, ki izdelujejo jelke

Na Kongresnem trgu je huda konkurenca med prodajalci in raznašalci božičnih drevesc

Ljubljana, 21. decembra. Na Kongresnem trgu »rasto« to deli naravne smrečice in umetne jelke. Izdelovanje božičnih drevesc je postalo zadnja leta posebna obrt kakor n. pr. izdelovanje butaric. Meščani se ne zanimajo za umetnost izdelovanja jelke; predvsem jih skrbi, kako bi čim ceneje kupili božično drevesce. Prave jelke so med kupci, ki bi ne barantali pri nakupu smrečice. Božična posajna ne sega tako daleč, da bi ljudje lepo od kraja kupovali božična drevesca in da bila cena postaranska stvar. Zdi se celo, da ljudje kupujejo ta neobhodni predmet božične počitnice z največjimi žrtvami, kakor da so smrečice najdražje izmed vsega, kar ku, kupujemo zadnje čase.

Na trgu, kjer so naprodaj božična drevesca, kupci torej upostavljajo samo kupcijska načela in jim ne pride nič na misel, da bi kupovali iz kakšnih socialnih nagibov, še manj pa, da bi plačali »kaj več«. Zdi se nam vseeno, da prodajalci niso odušerili in tudi med spekulacije jih ne moremo uvrstiti. Pač pa jih moramo deliti v dve kategorije: v kmetje in priložnostne mesine prodajalce, ki žive od raznih sezonskih prodaj. Kmetje, ki prodajajo svoje blago, lahko konkurirajo prekupevalcem, ki so morali smrečice kupiti precej drago in se plačati vožnjo. Toda mestni prodajalci konkurirajo kmetom z umetnimi drevesci. Sicer so se tudi že nekateri kmetje naučili sestavljati drevesca, vendar ne morejo prekositi s kakovostjo svojih izdelkov blaga konkurentov. Samo po sebi se razume, da so umetna drevesca dražja od naravnih, saj ni tako enostavno sestaviti jelke iz vej in žice.

Lani je bila zelo ostra konkurenca na božičnem sejnu. Blaga je bilo mnogo preveč, da bi šlo vse v denar. Letos so se stalni prodajalci veselili zadnjega snega kot odrešenja, ker so pričakovali, da mnogi kmetje ne bodo mogli pripeljati smrečja ter da bo na trgu manj blaga. Toda snega je bilo vseeno še premalo, da bi mogli zadržati številne voznike, ki so prejšnji teden dan za dnem dovažali smrečje v Ljubljano. Prekupevalci se pritožujejo, da so nekateri kmetje prodali prvi voz smrečja prekupevalcem ter prejele zanj okrog 1.500 din, čez nekaj dni so pa prišli še sami prodajat. Samo po sebi se razume, da so lahko zelo konkurirali drugim prodajalcem, ki prodajajo le na drobno in so odvisni od »grosistov«. Tudi letos je preveč smrečja na trgu, kakor trde prodajalci, čeprav je precej manj kakor lani.

Doslej še ni bilo prave kupčije in prodajalci še niso mogli niti postaviti vseh 4. vesca, ker ni za dovolj prostora. Zasedenega je polovica Kongresnega trga in skoraj tretjina Zvezde. Prekupevalci, ki hotejo prodajati smrečje, se morajo iskati s potrdilom kmeta, da mu je obdela

dovolila sekati drevesca. Nekateri prekupevalci so kupovali smrečje in jelke že zdavnaj pred sejnom. Morali so iti po blago daleč iz mesta. Kmetje radi navijajo cene, če pride kupec k njim. Tako nekateri kmetje zahtevajo za smrečico v gozdu do 4 din. H kupni ceni je treba še pristeti stroške za prevoz in tržnino, ki znaša od 50 do 80 din.

Prekupevalci, ki izdelujejo drevesca, morajo delati pozno v noč vsak večer, potem ko so ves dan zmrzovali na trgu. Za večjo jelko je treba najmanj uro dela. Največja umetna drevesca so po 20 din, sicer pa dobite lepo drevesce že za 5 din. Naravne velike jelke, ki jih meščani po večini kupujejo za grobove, so povprečno po 20 din, a že za 10 din dobite precej veliko jelko. Smrečice so od dinarja naprej. Največ smrečje je po 5 do 10 din. Vendar cene ne moremo določiti vnaprej, ker kupci preveč barantajo. Stalnih cen ni, kar je treba pripisovati ostri konkurenci. Prve dni so se prodajalci držali nekoliko višjih cen, ker so mislili, da bodo lahko prodali vse blago.

Na trgu pa ni huda konkurenca le med prodajalci, temveč tudi med raznašalci drevesc. V letih posebno velike nezaposlenosti je prišlo v navado, da se nezaposleni iskali zaslužek tudi na božičnem seju, kjer so se ponujali kupcem kot donosaleci smrečice. Od časa do časa se je nekaterim namestila sreča. Novi božični poklic se je bil ohranil, kakor je pač še vedno dovolj nezaposlen. V soboto sta se spoprijela dva nezaposlena pred njihovo cerkvijo. Prvi se je ponudil, da prinese kupcu domov smrečico za 7 din, drugi pa je bil pripravljen opraviti isto delo za 5 din. Nekaj časa sta debatirala o solidarnosti in drugih rešitvi problemih v zabavo meščanov, nakar sta se spoprijela ter se ponažala po kupu snega. Zaslužka svede ni dobil nobeden.

Takšna je torej prava stran božične poezije.

Z Jesenic

— Zlata nedelja. Zadnja nedelja je bila zelo živahna. Trgovine s čevlji, perilom, pletenimi, toaletnimi potrebščinami in priložnostnimi predmeti so imele lepo število odjemalcev. Prijetno je bilo srečavati množice ljudi zadovoljnih obrazov, ki so nosili skatle in zavoje v katerih so bila darila za drage, ki jih bodo dobili na sveti večer ob vonju kadila pod lepo razsvetljeno božičnimi drevesci.

— Kupuj domače blago. To geslo bi moralo ravno te dni priti najbolj do veljave. Nekateri trgovine imajo v zalogi božične razglednice, ki nimajo nobene zveze z našimi običaji in okoljem. Naše nezuko ljudstvo še vedno rado kupuje zlato in čepo lesketajoče se božične in noveletne razgled-

Božična in novoletna darila

kupujejo vsi, ker jih hočejo vsi pokloniti svojim dragim in biti tudi sami od njih obdarovani. Zato je zdaj najlepša prilika, da opozore trgovci na oglasi odjemalce na svoje bogate zaloge. — A največji uspeh doseže vaš oglas v božični številki »Slovenskega Naroda«, ki pojde zaradi svoje zanimive in pestre vsebine iz rok v roke in ga bodo tisoči prebrali tri dni. Oglase za božično številko sprejema naša uprava do četrtega zvečer! —

DNEVNE VESTI

— Zastopniki našega sokolstva v častnem predsedništvu vsesokolskega zveza v Pragi. Predsedništvo COS je na svoji zadnji seji sklepalo o častnem predsedništvu X vsesokolskega zveza, ki bo prihodnje leto v Pragi. Sklenjeno je bilo, da pridejo v častno predsedništvo zastopniki sokolskih savezov vseh slovanskih držav. Naše sokolstvo bo zastopano v častnem predsedništvu po podpredsedniku Saveza SKJ Engelbertu Ganglu, Gjurju Paunkoviču in dr. Otonu Gavrančiču.

— Plačevanje kmečkih dolgov. Do 16. t. m. je bilo vplačanih na račun prve anuitete pri Priv. agrarni banki 125.070.000 din ali okrog 59% približne anuitete kolikor bi bila morala banka dobiti od dolžnikov. Denarnim zavodom in zadrugam je izplačala pa do 16. t. m. predjurov na prvo anuiteto 33.270.000. Ker bo na temelju sklepa izvršnega odbora PAB 31. decembra bankam in zadrugam izplačanih vse 100% anuitete, ki jim pripadajo za izročitev kmečkih dolgov, je banka sklenila, da se prošnje za predujem na prvo anuiteto ne bodo več obravnavale. Denarnim zavodom in zadrugam je bilo izdanih do 16. t. m. za okrog 120.000.000 din 3% državnih obveznic.

KINO

Vesela in zabavna komedija
AMIGO
V glavni vlogi: Lawrence Tibbett,
najboljši bariton sveta
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— Dalmatinski privatni nameštenci za poseben Pokojniški zavod. Zastopniki Zveze privatnih nameštencev podružnice v Splitu, Merkurja in Združenja častnikov trgovske mornarice so poslali te dni pristojnemu ministru spomenico, v kateri zahtevajo ustanovitev posebnega Pokojniškega zavoda za Dalmatince.

— Kongres Zveze godbenikov zaključen. Včeraj je bil zaključen v Zagrebu kongres Zveze godbenikov Beograjski delegati so po odstopu predsednika Lhotke in blagajnika prof. Lučica predlagali, naj se prenese sedež Zveze v Beograd. Njihov predlog pa ni bil sprejet. Ob zaključku kongresa je bila sprejeta resolucija, v kateri so našteje vse želje in zahteve organizacije poklicnih godbenikov v naši državi.

— Promocija. Na graški tehnični visoki šoli je bil 18. t. m. promoviran doktorjem tehničnih ved g. inženjer Karl Christof, nekdanji šolskega ravnatelja v Ljubljani g. Josipa Christofa. Čestitamo!

— Silvestrovi večeri v planinskih domovih. Zdjaj, ko smo dobili sneg, si ne moremo misliti nič lepšega, čarobnejšega kakor je silvestrovanje v planinskih domovih, daleč proč od mestnega hrupa v kraljestvu prekrasne zimске narave. Tako silvestrovanje je posebno priporočljivo in prikladno za zaključene družbe, ki bi v mestu ne mogle najti udobnega kotička, kjer bi bile same, da bi jih nihče ne motil. Vsako leto grede tako družbe silvestrovat v planinske domove, zlasti v lažje dostopne. Med te spada v prvi vrsti dom na Polzevem, kamor se lahko pripelje v tri četrt ure z avtomobilom, ali pa pridete v eni uri peš s postaje Višnja gora. Nekateri so se že namenili pričakati novo leto v prijaznem domu na Polzevem. Kdor se bo še odločil za to, naj si pravočasno zagotovi sobo, tako da se obrne pisмено ali pa telefonično (medkrajni telefon Višnja gora 1) na oskrbnika doma Pavla Oresnika. Na Polzevem je zdaj tudi smuka ugodna.

— Vse gledališke posetnike v Ljubljani in izven nje opozarjamo, da se bodo dobivale vstopnice za dramske in operne predstave tekom božičnih praznikov od jutri dalje pri dnevnih blagajni v operi. Pismena naročila je nasloviti na upravo gledališča. Rezervirane vstopnice pa se hranijo samo do 12. ure dopoldne dotičnega dne, ko je potem popoldne ali zvečer predstava.

— Avtobusni promet Ljubljana—Sušak obnove. Zaradi velikih snežnih zamevov je bil nekaj časa ustavljen avtobusni promet med Ljubljano in Sušakom. Zdjaj avtobusi zopet redno vozijo. Iz Ljubljane odhaja avtobus ob 6. zjutraj in na Sušak prihaja ob 14.20.

— V Bosni snéži. Iz Sarajeva poročajo, da je jelo v nedeljo po vsej Bosni snežiti. Po bosanskih planinah je zapadlo že precej snega, nekaj ga je pa tudi že v nižinah. — PUTNIK-ovi izleti so že od nekdaj priljubljeni. Zato vlada tudi za letošnje PUTNIK-ove božične izlete veliko zanimanje. Cena prevoza z brzovlakom in potnih dokumentov je za Trst din 145.—, za Gorico din 165.—. Za PUTNIK-ove božične izlete je danes do 18. zadnji dan prijave. Prijave se sprejema v Ljubljani PUTNIK v svojih biljetarnah, Gajeve 3 in Hotel Metropol, izletna pisarna Okorn v hotelu Slon, na Gorenjskem pa biljetna PUTNIK na Jesenicah in v Kranju.

— Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUU v Ljubljani. Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUU v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6, prosí vse tovariše in tovarišice letnika 1937., da nemudoma iavijo svoj naslov v svrhu izpolnitve statistike.

— Mostah pri Komendi. Tatovi so mu odnesli večjo zalogo mesnine in nekaj drobiža. Datje so vlonile vdrli v pisarno Mlekarske zadruge v Komendi, kjer so odprli blagajno, v kateri je bilo 12.000 din. K sreči pa so našli samo tisezi del blagajne, kjer je bilo le za nekaj stotakov drobiža, dočim zeleznemu delu, kjer je bila glavna vsota, niso bili kos. Vlonile, ki so bili najbrž na motokikih so se odpeljali v Stranje, kjer so vdrli v cerkev. Tam so odprli vse nabiralnike, pa so našli le skromen plen.

— Vlom v cerkev v Koprivnici. Ljubljanska policijska uprava je prejela brzjavno poročilo o skrajno drznem vplomu v farno cerkev v Koprivnici, kjer so tatovi odnesli za nad 20.000 din zlatih cerkvenih posod in drugih predmetov. Varnostne oblasti domnevajo, da so vlonile pobegnili nekam v okolice Ljubljane ali proti Zagrebu.

— »Neznanecova smrt«. V Somboru so pokopali včeraj 31 let starega Ivana Neznanca. Mož je imel za seboj tragično življenje. Leta 1906. so ga našli kot novorojenčka v koruzi na polju in ga odnesli v Sombor v sirotišnico, kjer so mu dali ime »Neznanec«. Kmalu se je izkazalo, da najdenček ni samo sirota, temveč tudi gluho-nem in bebast. Vse življenje je nosil polet in pozimi samo srajco. Nikoli ni zapustil sirotišnice, kjer je pojedel vse kar je dobil. Jedel je mnogo in zato se je zredil. Zadel ga je kap. Zanj se ni nihče zanimal in tako tudi nihče ni vedel, kdo so mu starši in kakšne vere je.

— Svojo ljubico ubil. V Bačkovem Petrovem Selu se je odigrala v nedeljo zvečer krvava ljubavna tragedija. V hiši Branika Bugarskega so imeli slavo in povabiljen je bil tudi njegov prijatelj Uroš Topalski z ženo Pavlo. Topalski ni vedel, da ima Bugarski ljubavno razmerje z njegovo ženo. Bugarski je bil tako zaljubljen v njo, da je, ko se ga je malo napil, sklenil ubiti njo in sebe. Odšel je v drugo sobo in napisal več poslovnih pism, potem se je pa s samokresom v roki potopil pred Pavlo, ki je ta čas govorila z njegovo ženo. Ustrelil jo je dvakrat v glavo in prvi, da se je mrtva zrušila. Potem se je pa hotel ustreliti še sebe, pa se je samo težko ranil. Zdjaj leži v bolnici.

Iz Ljubljane

— Prijateljski poslovilni večer dr. Zajca. V soboto zvečer je Zveza blagajniških zdravnikov Slovenije priredila v pokojnem šefu-zdravniku OUZD dr. Ivanu Zajcu v Unioni prijateljski poslovilni večer, ki se ga je udeležilo okrog 50 zdravnikov. Glavni zveza. Na večeru je najprej spregovoril predsednik dr. Dereani, nato novi šef-zdravnik OUZD dr. Drobnič, za njim dr. Sekula iz Maribora in še mnogi drugi. Govorniki so omenjali 35-letno službovanje in življenjsko delo dr. Zajca, ki je tudi 12 let stal na čelu zdravnikov pri OUZD. Slavljence se je za vse simpatije in iskreno pozornost prisrčno zahvalil naglasu, da je počel storiti le svojo dolžnost. Večer je potekel v lepi harmoniji in pokazal lepo povezanost, enotnost in tovarštvo zdravnikov socialnih ustanov.

RAZSTAVA SPLITSKIH PREPROG

v »Zvezdi« od 14. do 24. decembra 1937.

— Koncert Akademskoga pevskega zbora bo drevi ob 17. uri zvečer v veliki filharmonični dvorani. Akademski pevski zbor ponovi celotni program, katerega je odšel na koncertu začetkom preteklega tedna v veliki uniojski dvorani. Ker je koncert namenjen dijaštvu ljubljanskih srednjih šol, je zato tudi cena izredno nizka. Sedeži so po 4 in 2 din, stojlišča pa po 2 din. Predproda je v knjigarni G. Matice na Kongresnem trgu. Povdarjamo, da je začetek točno ob 17. uri zvečer v veliki Filharmonični dvorani.

— Božični plavalni tečaj za učence. Splošna plavalna šola priredi o božičnih počitnicah tečaj v plavanju za učence meščanskih in srednjih šol v zimskem kopališču SK Ilirije. Tečaj se prične 22. t. m. in konča ob zaključku božičnih počitnic. Od 10—12 dnevno je za dečke, od 14—16 ure za deklice. Tečaj je pod vodstvom in nadzorstvom profesorjev telovadbe na srednjih šolah. Učenci naj se javijo na svojem šolskem zavodu radi razdelitve dela v tečaju.

— Popravek. Z ozirom na Vas članek, ki ste ga priobčili dne 23. novembra 1937 v številki 268, na strani 4, stolpec 1 in 2 v sredi in 3 in 4 zgoraj, pod naslovom »Ali bomo dobili dobre hodnike?« V tujino odteka denar za asfalt!« Vas prosim, da objavite v Vašem cenj. listu s'ledeči uradni popravek oziroma pojasnilo: Ni res, da se je mestna občina iz nerazumljivega razloga ob nepravem času odločila za poskusno tlakovanje hodnika ob Tyrševi cesti pred železniškim prehodom s tako zvanimi granitoidnimi ploščami »Alpeko«, kar bi se moglo razumeti, da je mestna občina določila tverdi »Alpeko« čas za poskusno tlakovanje, temveč je res, da je mestna občina omenjeni tverdi »Alpeko« svobodno prepuštila izbor časa za napravo hodnika. Vse to delo je bilo tudi izvršeno sredi meseca novembra posvem pod nadzorstvom tverdi »Alpeko«. Po podatkih, navedenih v omenjenem članku, stane 1 m² takega hodnika (z granitoidnimi ploščami) 87,50 din; zato ne more biti res, da bi bili asfaltni hodniki pri enem kvadratnem metru za 37,5 din dražji od »Alpekinih«, ker en kvadratni meter asfaltnega hodnika na betonski podlagi ne stane 125.— din, kot navaja članek, temveč le 69.— din minus 10%, to je 62,10 din. En kvadratni meter asfaltnega hodnika je potemtakem za 25,4 din cenejši od »Alpekinega«, ne pa za 37,5 din dražji. Sicer pa potече že letos pogodba s tverdo A Res in se pripravila razpis trotuarskih del in dobav za nadaljnjo oddajo dobo. Pri obravnavanju tega razpisa bodo lahko vse v poštev prihajajoče tverde pokazale vrline svojih izdelkov in svoje konkurenčne

cene. Z odličnim spoštovanjem. Predsednik: dr. J. Adlesič.

— Uprava Elitnega kina Matice opozarja cenj. občinstvo, da bo predvajal film »Patriot« danes ob 16. uri nepreklicno zadnjikrat. Predstava ob 19.15. uri zaradi koncerta Akademskoga pevskega zbora odpade. Ob 21.15. uri še premijera velikega senzacionalnega filma »Devetnaestletac«.

— Namesto venea na krsto podmaršala Tomšeta, je daroval g. dr. Ivan Tavčar, odvetnik v Ljubljani. Ljubljanskemu Sokolu za božičnico siromašni deči din 200. lekrena hvala!

— Tatvine. V mlekarji na Bregu 8 je nekdo ukradel dijaku Marjanu Lešniku rjavo aktovko, v kateri so bile šolske knjige in druge šolske potrebščine. Tat je odkodoval dijak za 400 din. Iz skladišča v Aleševčevi ulici v Siskli je neki brezposelné ukradel stavljeniku Ladislavu Čenčurju 400 din vredno ročno žepalko in nekaj drugega orožja. Len Sadarju, stanujočemu v Malgačevi ulici 18, pa je tat odnesel nekaj še mokrega perila, v vrednosti 200 din.

— Pogrešan magistratni uradnik. Dne 16. novembra je neznano kam odšel od svoje žene, stanujoče v Malgačevi ulici 18, magistratni uradnik Franc Potak. Mož je star 52 let in je srednje, šibke postave, podolgovatega obraza, na sebi pa je imel temnosivo obleko. Ker o pogrešanem že nad mesec dni ni nobenega glasu, ni izključeno, da se mu je pripetila nesreča.

— Šahovski klub. Ieralni večer, gostilna »Vojšina, Gradšče 13.

— Maša zadušnica za pok. gospo Elizabeto Mikuš se bo brala dne 22. 12. ob 8 zjutraj v frančiškanski cerkvi.

Iz Celja

— Šef postaje pri Abrahamu. Te dni se je srečal z Abrahamom šef postaje v Celju g. Vranjek. Kdo ne pozna našega jubilarja, ki je veder, šil in zdrav dočkal majno dobo svojega življenja. Markantna osebnost, ljubezljiv, vedno pripravljen storiti bližnjemu uslugo vedno mož na svojem mestu. Vse življenje je bil odločen napredniak, moč kremitelja značaja in vreden uradnik. Vse njegovo življenje je bilo ena sama ravna pot in zaradi tega ga cenijo in spoštuje vsak, kdor ga pozna. Znanec in prijatelj pa na mnogo, saj je služboval na mnogih postajah. Ob jubileju kličemo g. Vranjeka, ki bo v kratkem zapustil Celje: Še na mnoga leta!

— Dve hudi neščici. V soboto se je 12letni pastorek Stanko Krivec v šmikiavzu pri škofiji vasi po nevarni obstrelili s pištolo in si težko poškodoval levo roko. V nedeljo se je vnel 12letnemu mladenčetu pomočnik Jožetu Zupančiču na Dolu pri Hraščiku gorilji spirit in briznil nanj. Zupančič je dobil hude opekline na levi nogi. Pomočnica se zdravi v celjski bolnici.

— V celjski bolnici so umrli: v soboto 60letni Jernej Ofner, delavec brez stalnega bivališča, v nedeljo 60letni sreski pristav v p. Ivan Marko iz Zagradca pri Celju in 23 sin dinarice Alojz Veber iz Koblarji pri Kočevju, v ponedeljek pa 21letna L. govka pomočnica Zofija Šerganova iz Rimskega toplice.

— O. Frnu Levstiku bo predaval ob 8. dan prof. g. Franjo Krušič v dvorani Delavske zbornice v Celju. Predavanje priredi Jugosl. akademsko društvo v proslavo 50letnice smrti pisatelja Frana Levstika. Vstopnice ni.

Iz Maribora

— Vladimir Skrblnšek bo gostoval. Bivši dolgoletni član mariborskega gledališča, sedaj glavni režiser skopeškega gledališča, g. Vladimir Skrblnšek, pride januarja na večkratno gostovanje v Maribor.

— Mešarske prodajalne in stojnice bodo na prvi božični dan, dne 25. t. m., prav tako tudi na Novo leto ves dan zaprte. Zato pa bodo mesnice in stojnice odprte na drugi božični dan in 2. januarja. 1938.

— Umrla atenski milijonar ima sorodnike v Mariboru. V Maribor je prišla vest, da je te dni v Atenah umrl večkratni milijonar Angelo Apostolides, ki je zet v Mariboru v pokroju živečega železničarja Karla Weitha. Vest je tukaj zbudila mnogo zanimanja.

— Nov pilot. V Beogradu je napravil znani mariborski jadralni letalec g. Oton Florian izmed 29 kandidatov edini z odličnim uspehom pilotski izpit. Novemu letalcu naše čestitke!

— Na koroški strani je tako visok sneg, da je moralo avtobusno podjetje v Črni ustaviti redno vožnjo na progi Črna—Mežica—Prevalje. Poštni promet se bo do nadaljnjega opravljal na tej progi s konjsko vprego.

— Letošnja božična premiera bo temu času primerna nadvse ljubka in prisrčna Dickensova pravljica »Črček za pečjo«.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekljci, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

50 PAR ENILANJE

zdravljanje, vzdrževanje zav. pe. rila, monogramov, zumbic. Vključa zaloga perja po 675 lin. »Ljubljana«. Gospodstva, mesta 12

KLIŠEJE

ENI VEČERAVNE

JUGOGRAFIKA

ŠPEČERNA NASIP 23

ZA BOŽIČNA DARILA!

Ure, zlatnino nudi najcenejše Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred škofijo 15. 2954

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

BRIVSKEGA POMOCNIKA mlajšo moč, sprejme Ivan Pirc, Ljubljana, Florijanska 6. 2955

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

PARNO LOKOMOBIL najmanj 60 HP normalne zmogljivosti kupim. Prepise papirjev o kotlu pošljite na Simon Weiss Sombor. 2905

VIM čisti vse

Malo Vima na mokro krpo, dobro zmiti in vse v hiši se bo svetilo od čistote.

— Tat zlatnikov izsleden. Poročili smo že o drznem vplomu v stanovanju Aleksandra Watzkega trgovca na Aleksandrovi cesti, ki mu je tat ukradel dragoceno zbirko zlatnikov in hranilno knjižico v skupni vrednosti okoli 180.000 din. G. Watzek je razpisal za izsleditev vlonilca visoko nagrado. Te dni je prišla iz Karlova vest, da so policijski organi v nekem tamkajšnjem nočnem lokalu aretirali 35letnega krojaškega pomočnika Vladimira Novaka, pri katerem so našli mnogo zlatnikov in večjo zneske v naši in tuji valuti. Tako je karlovska policija stopila v stik z mariborsko, ki je ugotovila, da je Novak istoveten z mariborskim vlonilcem in tatom zbirke zlatnikov. Novaka so prepejali v Maribor, kjer je vplom priznal. Doslej je bil že 18 let v ječi in je pri raznih vlonih dobil za 2 in pol milijona dinarjev plena. Trgovec Watzek je dobil nazaj le del zlatnikov.

— Mrliča pustila v avtomobilu in odšla popivat. V nedeljo zvečer sta prišla v Maribor z avtomobilom na poti iz Sarajeva v graški krematorij dva moža z mrličem. Bila sta z epijana, ko sta prispela v Maribor, in avto z mrličem sta pustila kar v garaži hotela »Orel«, ne da bi o tem koga obvestila. Policija je našla v garaži avtomobil z mrličem in policajci je hotelo osebo, toda nihče ni mogel povedati, odkot namerata to presenečenje. Ponudi so redarji pretaknili vse mariborske hotele in sledniti so našli vesela Sarajevčana v baru, kjer sta se zabavala s plesalkami. Včeraj sta nadaljevala z mrličem pot proti Grazu.

Naše »ledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri
Torek, 21. decembra: zaprto
Sreda, 22. decembra: Svedrovci. (Fric-frac). Premiera. Premierski abonma
Četrtek, 23. decembra: Šimkovi. Red Četrtek
Petek, 24. decembra: zaprto.
Sobota, 25. decembra: Ob 15. uri: Peterčkovke poslednje sanje. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol. Ob 20. uri: Bela bolezen. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol. Nedelja, 26. decembra: Ob 15. uri: Princezka in pastirček. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol. Ob 20. uri: Svedrovci. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol. Ponedeljek, 27. decembra: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20 uri
Torek, 21. decembra: Vesela vdova. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Goštuje ga. Zlata Giungjenac.
Sreda, 22. decembra: Prodana nevesta. Red

Sreda, Gostovanje Josipa Križaja Četrtek, 23. decembra: Evgenij Onegin. Premiera. Premierski abonma
Petek, 24. decembra: zaprto.
Sobota, 25. decembra: Ob 15. uri: Pri bellem konjčku. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20. uri: Evgenij Onegin. Izven.
Nedelja, 26. decembra: Ob 15. uri: Ančka. Opereta. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20. uri: Gorenjski slavček. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ponedeljek, 27. decembra: zaprto.

Letošnja premijera Čajkovskega opere »Evgenij Onegin«, ki po vsej pravici spada v takozvani železni repertoar vsakega opernega gledališča, bo imela naslednjo zasedbo glavnih vlog: Tatjana poje ga. Ojdekopova, Olga — ga. Španova, Filipjevno — ga. Kogojeva in Larino — ga. Škerjančeva. Naslovno vlogo Evgenija Oneginja poje g. Banovec, v vlogi Gremina pa nastopi ravnatelj Betetto. Opozarjamo, da se poje opera v novem prevodu, ki ga je oskrbel kapelnik Niko Štrifol, ki ima tudi muzikalno vodstvo opere. Režija je prof. Šestova. Premiera bo v četrtek za premierski abonma.

Službena vremenska poročila

po stanje z dne 21. t. m.
(Tujskoprometnih zvez Slovenije, JZSS, SPD)
Rateče-Planica, 870 m: —12, jasno, mirno, pršilo, 105 cm.
Kranjska gora, 810 m: —12 barometer se dviga, jasno, mirno, pršilo, 90 cm.
Vrše-Erjavčeva koča, 1501 m: pršilo, 150 cm.
Bohinjska Bistrica 510 m: —10, pršilo, mirno, 45 cm.
Sv. Janez Boh. jez., 510 m: —11, jasno, mirno, pršilo, 55 cm.
Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —14, jasno, mirno, pršilo, 230 cm.
Dom na Kočah, 1500 m: —7, jasno, vetrovno, 20 pršila na 100 podlage.
Zelenica 1531 m: —7, pooblačeno, vetrovno, 30 pršila na 240 podlage.
Senjorjev dom 1522 m: —11, jasno, mirno, 20 pršila na 80 podlage.
Celjska koča 700 m: —5, jasno, mirno, 35 pršila na podlagi.
Rimski vrhovi 510 m: —10, oblačno, mirno, 60 pršila.
Uletova koča na Peci 1634 m: —7, jasno, mirno, 10 pršila na 50 podlage.
Koča po Kopo 1377 m: —10, jasno, mirno, 10 pršila na 60 podlage.
Koča na Krenzarjevem vrhu 116 m: —9, jasno, vetrovno, 10 pršila na 55 podlage.
Moziška koča 1344 m: —8, jasno, mirno, 20 pršila na 120 podlage.

JEDILNICO

fino iz orehove korenine, prvovrstno izdelano s petletnim jamstvom, takoj proda Krže Franc, pohištvo, Vrhnika. Oglejte se na skladišču, Tyrševa c. 23, Ljubljana. 2956

Ure, zlatnino, juvele za Božič najugodnejše pri B. RANGUS, zlatar K R A N J

PRODAM

Perutnina

pitana, zaklana: purani, gosi, race, kapuni. Štarska jabolka, jajca in med, vse po najnižjih cenah. Prednaročila telefon 21-05.

Kmetijska družba Novi trg 3

Vsled ogromne zaloge „Hubertus“ plaščev, zimskih sukenj, oblek, perila i. t. d. odprodajamo vsa oblačila

15 do 20% popustom. Presker, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

Na smučeh se pomladite

Smučarji, skalaški dom na Voglu vas vabi v svoje kraljestvo

Ljubljana, 21. decembra. Vogel! Kje pa je to? Kaj res ne veste, kje stoji tam koča z najlepšim razgledom na Bohinjsko jezero, na naše prekrasne gore od Radavnic pa preko mogočnega Triglava do Koroške in Črne prsti? Kaj res ne veste, kje stoji Skalaški dom, okoli katerega se vrste sijajna smučišča, položna in strma, majhna in obširna, za debele in suhe, za velike in majhne, za mlade in stare? — Stoj! Zagovoril sem se! Za stare pravim? Ne, ne, na Voglu smo vsi mladi, v zimski naravi na smučeh ni razlike med starino in mladino. Solnce, zrak in sneg, pa še tople prostoriček pri peči — kdo se še čuti starega? Zato pa na Vogel! Preizkusite najnovejšo metodo za izdelovanje mladosti — smučanje, pred katero lahko snamete dr. Voronov klobuk in zapise svoje pomlajevalne potikuse med staro šaro! Toda, oprostite! Pozabil sem, da še ne veste, kje naj poiščete ta zimski raj, ta večno mladi Vogel.

Tudi jaz nisem vedel tega. Vlekel sem se po ljubljanski brozgi, megla me je tlačila, klet sem dež in sneg in svojo slabo voljo. Pa se nenadoma zakadi vame moj stari znanec in prijatelj: »Fant, kako se pa držiš, kako zelen si v obraz! Tak si, kakor da bi pravkar prišel z brifofa na kulab! Ampak ti bom hitro pregledal to tvojo mestno kislico in čemernost! Smučiči v roke, pot po noge, pa jutri zjutraj na kolodvor! Na svidenje! — Prišel sem in tako je postal Vogel moj trajni prijatelj.

Do Boh. Bistrice vas pelje železni stroj, tam pa vas že čakajo vsakovrstna vozila, ki vas in vse vaše privrseke privlačijo do jezera, do Sv. Janeza. Kdor ima bistro oko, bo med potjo opazil visoko levo zgoraj črno točko, prežečo liki orel na svoj plen, nad strmimi stenami, ki padajo proti Bohinjskemu jezeru! To je Skalaški dom na Voglu. — Od Sv. Janeza pelje vedno dobro zgažena pot mimo hotela Bellevue proti našemu cilju. Pot je zdaj položna, zdaj zopet bolj strma in rdeče-bele markacije, ki vztrajno spremljajo vašo pot, vas pripeljejo v dveh in pol največ v treh urah do prijazne koče, ki vas sprejme v svojo toplo notranjost. Topla soba, udobni stoli, prijetna utrujenost, na vse strani razgled, da je malo takih! Jedilnica, pisarna, postelja, spanje, spanje spanje...

Zjutraj pa zgodaj na noge! Solnce kliče, sneg vabi! Sedaj, ko ste sveži in prespani, ko ste nasitili črva, ki vam je razjedal želodec, sedaj se ozrite malo naokrog! O ti presneta koča! Saj jo bo veter odpihal v jezero! Par korakov od prepada je čvrsto pritrjena v skalo, kljubuje viharjem, blisku in gromu, in gleda to prelepo zemljepisno karto, ki se razgrinja pod njo in okoli nje. Bohinjsko jezero leži globoko spodaj kakor na dlani; okrog njega vasice, gozdovi, steze in ceste, mogočno skalovje in prijazne livade, proti desni pa se vije savska dolina tja proti Bledu. Na zunanji strani jo oklepa poraščena Jelovica in jo spremlja prav do belih, kopastih vrhov v daljavi. Karavanke! Ta krog se nadaljuje v špičastih vrhovih Debele peči, Draških vrhov in Tosca do najvišjega med vsemi, do Triglava. Castiljivi velikan s tremi glavami stoji baš nasproti naše koče, ki mu pošilja preko bohinske doline nem pozdrava svojih razsvetljenih oken, kadar so noči jasne in brezoblačne. — Strmimo našo gorato verigo od Triglava proti levi! Kanjavec, Tica, Bogatin, Podrta gora, Vogel šija, Rodica, črna pist, Nebroj vrhov in vam...

lahko naštel, toda imena so suhoparna. Pridite in uživajte sami vse to, ki se ne da opisati!

Sedaj pa na delo! Kar težko se je odločiti, kam naj poženemo svoj motor, ki je komplicirana kombinacija lesa, železa in usnja: na Spodnji ali Zgornji Vogel, na Orlove glave, šijo ali Storež vrh? No, saj to ni važno: sneg je povsod mrzel, povsod je neskončno siten, da ti leze za suknjo, za srajco, v oči in ušesa; seveda, kadar te kakšna pika pobliže seznanj z njim. — Bzzzz... Hlače kar frfotajo, ve-

ter žvižga okoli ušes. Naprej navzdol! Kristjanija v levo, pa v desno! Hop! Bum! Par kozolcev po zraku, pa še v snegu in že »znanstvenost« ugotavlja, da se sneg v ustih topi, da ni brez okusa, kakor kemično čista voda, da se ti plazijo nekaj mrzlega po hrbtu in da leži v popolnoma nenaravnem položaju sredi bele, snežne planote. Toda mi smo junaki in nas ni strah! Naprej, v borbo s snegom! Navzgor, navzdol, na nogah, pa že spet na tleh.

Solnce... Zrak... Sneg... Božične počitnice se bližajo in sedaj veste, kje jih boste preživeli: na zasneženih planinah, na Voglu. V dolini brozga, blato, dež in megla, saje in dim in dolgčas; na gorah pa solnce, smuk, jasno nebo, rjav obraz in vitka linija. Izbirajte! Stalen obiskovalec Vogla

General Doihara padel

Svet je rešen enega najnevarnejših vojnih hujskačev

Iz Tsinana je prispela vest, da je tam v krvavi bitki med Japonci in Kitajci na progi Peking-Hankau padel zloglasni japonski general Doihara, eden glavnih vojnih hujskačev na Japonskem.

General Doihara je bil, kakor smo že večkrat poročali, šef japonske vojnške službe in nazivali so ga tudi Lawrence Daj-nega vzhoda. Njegova zasluga je bila tudi ustanovitev samostojne države Mandžukuo. Se pred izbruhom japonsko-kitajskega konflikta v Mandžuriji je bil Doihara polkovnik in poveljnik vojaškega zveznega urada koutangske armade v Mukdenu. To je bil njegov uradni naslov, v resnici je bil pa šef japonske vojnške službe v severovzhodnem delu Kitajske. Mož je bil za svojo nalogo temeljito pripravljen, saj je Kitajsko dobro poznal, ker je dolga leta živel med Kitajci.

Glavna njegova naloga je bila zanciti sovrštvo med Kitajci in Sovjetsko Rusijo in skrbeti, da bi se poedini kitajski generali pripravili ter klali med seboj. Zato je podpiral vse zavozne generale, pustolovce in poglavarje razbojniških tolp, ki so neprestano organizirali obmejne incidente, obenem je pa podpiral avtonomistična stremjenja v Mandžuriji. Ko so leta 1931 kitajski vojniki ubili japonskega kapitana Nakamuro je to polkovnik Doihara spretno izkoristil. Njegovi agenti so najhujšali japonsko javnost, da je potrebna kazenska ekspedicija proti Kitajski in kmalu je res izbruhnila vojna med obema državama, katere posledica je bila, da se je Mandžurija odcepila od Kitajske in postala samostojna država. Za te zasluge je bil Doihara povznan v čin generala.

General Doihara pa ni miroval. Njegovo delo je bilo tudi okupacija Sahara, ki je bil priključen novi državi. Potem se je Doihara lotil Mongolije, kajti svobodna mongolska republika pod protektoratom Rusije je bila Japoncem že dolgo trn v peti. Doihara je tudi spretno pripravil sedanji spopad med Japonsko in Kitajsko. Zdal je dobil za svoje intrigantsko delo zasluženo plačilo in svet je rešen enega najnevarnejših vojnih hujskačev.

Že trije meseci so minili

odkar je izginil ruski letalec Levanevski s svojimi tovariši v večnem snegu in ledu

Minili so že trije meseci, odkar se je dvignilo na zvezdkovskem letališču pri Moskvi letalo N 209 na polet preko severnega tečaja na Aljasko. Poveljnik letala je bil Sigmund Levanevski, drugi pilot N. Kasanajev, krmar kapitana Levenko, mehanika Pobežnikov in Godovikov, radiotelegrafist pa vojaški tehnik Gal-covski. 13. avgusta ob 13.40.

so prestregli sovjetske radijske postaje zadnjo brojavko s podpisom posadke letala N 209.

Letimo preko severnega tečaja. Dosegli smo ga težko. Od sredine Barentsovega morja je nebo zastrto z debelimi oblaki. Visina 6.000 m, toplota 37 stopinj pod ničlo. Okna kabine so pokrita z ledom. Pihamo močan nasprotni veter. Sporočite, kakšno je vreme na drugi strani tečaja. Drugače vse v redu.

Potem so pa izginili vsi sledovi za letalom in njegovo posadko. Le nekatere radijske postaje so sporočile, da so prestregle nejasne znake, o katerih so domnevali, da so znaki oddaljene postaje z letala Levanevskega. Z evropske in ameriške strani so takoj organizirali rešilne ekspedicije. Na Rudolfovem otoku je bilo neprestano pripravljeno pet letal pod vodstvom izkušenega letalca Vodopjanova, ki so jih pozneje zametala letala Čuhovskega. Z ameriške strani so se udeležili iskanja razen nekatereh sovjetskih letalcev tudi ameriški piloti in polarni raziskovalci sir Hubert Wilkins, ki se je zdaj drugič napotil na Aljasko z novim letalom, da se enkrat poskusi najti sledove za Levanevskim.

Strokovnjaki in poznavalci Arktide in polarnega letalstva so do zadnjega upali v rešitev Levanevskega in njegovih tovarišev. Zdal so pa opustili vsako upanje. Tudi če bi se bilo posrečilo Levanevskemu srečno spustiti se na ledeno goro, li s svojimi tovariši ne bil mogel prenašati mraza in lakote tako dolgo. Živel so imeli s seboj za tri mesece in tako bi bil zdaj že brez najnujnejše hrane. Vendar pa reševalnih del še niso ustavili in rešilne ekspedicije še niso bili odpoklicane. Nasprotno, letala Čuhovskega na Rudolfovem otoku so dobila povelje, naj se pripravijo za nočni polet proti

vreme na drugi strani tečaja. Drugače vse v redu.

Potem so pa izginili vsi sledovi za letalom in njegovo posadko. Le nekatere radijske postaje so sporočile, da so prestregle nejasne znake, o katerih so domnevali, da so znaki oddaljene postaje z letala Levanevskega. Z evropske in ameriške strani so takoj organizirali rešilne ekspedicije. Na Rudolfovem otoku je bilo neprestano pripravljeno pet letal pod vodstvom izkušenega letalca Vodopjanova, ki so jih pozneje zametala letala Čuhovskega. Z ameriške strani so se udeležili iskanja razen nekatereh sovjetskih letalcev tudi ameriški piloti in polarni raziskovalci sir Hubert Wilkins, ki se je zdaj drugič napotil na Aljasko z novim letalom, da se enkrat poskusi najti sledove za Levanevskim.

Strokovnjaki in poznavalci Arktide in polarnega letalstva so do zadnjega upali v rešitev Levanevskega in njegovih tovarišev. Zdal so pa opustili vsako upanje. Tudi če bi se bilo posrečilo Levanevskemu srečno spustiti se na ledeno goro, li s svojimi tovariši ne bil mogel prenašati mraza in lakote tako dolgo. Živel so imeli s seboj za tri mesece in tako bi bil zdaj že brez najnujnejše hrane. Vendar pa reševalnih del še niso ustavili in rešilne ekspedicije še niso bili odpoklicane. Nasprotno, letala Čuhovskega na Rudolfovem otoku so dobila povelje, naj se pripravijo za nočni polet proti

nas v divji tok šumeče pene in premetavali so naša slabotna telesa liki trske.

Od spredaj in od zadaj in od strani so butali v nas valovi, zdaj so nas potegnili od obale, zdaj pod vodo, zdaj zopet med ostre čeri. Bili so trenutki, ko sem mislil, da je vse končano in še zdaj vidim čudež v tem, da nam ni razbilo glav in zmečkalo udov. Poskusil sem plavati, pa niti ne vem, ali me je prineslo k cilju moje prizadevanje ali golo naključje.

Neskončne minute so tonile v večnost, sapa mi je že pohajala, ko sem naenkrat zagledal pred seboj temne obrise podmornice. Se zadnjič sem napel vse svoje pojemačje moči in srečno sem se oprijel boka, kar je pomenilo moje rešitev.

In pri tem si rešil tudi mene. — Je pripomnil Fedor. — Potapljaj sem se že, ko si me prijel in iztrgal besnečim valovom, čeprav je bilo v nevarnosti tvoje lastno življenje.

Bowden se je nasmehnil. — Saj bi bil storil ti na mojem mestu isto. S krova vržena vrv je večkrat pljuknila kraj mene dokler se mi ni končno posrečilo ujeti njene zanjke.

Bili smo rešeni. Še nekaj trenutkov in stopili smo na odrešili »Marsov« hrbet, kjer sva našla tudi srečno prispelega Nikolaja. Kapitani in izgubili trenutka, spretno je smuknil skozi ožino še predno se je zdani in ko so prvi žarki vzhajajočega solca poljubljali morskogleda, je ležala Nova Kalcedonija že daleč za nami.

severnemu tečaju. Čim bo vreme ugodno, Decembrski šip, ki je nastal te dni v Arktidi, je prikladen za nove polete preko severnega tečaja.

Zato je na Rudolfovem otoku vse živo. V temi polarne noči, pogosto polnih 24 ur v snežnem meteu in pri 30° mraza delajo ljudje na ledu, kjer imajo zasloni letališča. Rečevalna dela na Rudolfovem otoku vodi pilot Ševlev. Zadnje dni so divjali nad otokom strahoviti snežni meteži. Sneg je tako

zamedel letala, da so se videli od njih samo zgornji deli. Ljudje so morali odkopati letala iz velikih snežnih zametov in odpeljati z letališča mnogo ton snega. Letala so že zamenjala kolesa s smučmi in pripravljena so za start. Udeleženci različne ekspedicije neustopno pričakujejo, kdaj nastopi ugodnejše vreme. Čim bo dan ta pogoj, se dvignejo na nočni polet preko severnega tečaja, da tako zadnjič poskusijo najti ostanka izgubljenega letala N 209.

Zlata Gjungjenac Gavellova v »Manonu«

Ljubljana, 21. decembra. Njena gostovanja so vselej radosti in zadovoljstva polni gledališki dogodki. Ne le za Ljubljano, temveč tudi za bližnjo okolico in podeželska mesta. Ljudje, zvesti ljubitelji in čestilci njenega čustva, temperamenta in lepote tako polne umetnosti so zopet zavzeli operno poslopje od vrha do tal, in vladali sta tolika gneča in vročina, da je postalo čim dalje nezno. Med premori so se nekatere žene izkušale iznebiti slabosti na mrzlem zraku, a nekatere so pobeegnile pred zadnjima dvema slikama, češ, »ne vzdržimo, pa če nam plačajo!« Dame in gospodje z Gorenjske so se pripeljali in opolnili z avtomobili odpeljali domov, pa izjavljali: »Vselej pridemo, kadar pride ona!«

Taka je bila zunanja slika. O notranji mi ni treba dosti govoriti.

Ga. Zlata Gjungjenac je nastopila v svoji morda najmagovitejši partiji Manon Lescaut. Njeno blesteče podajanje petje s svežim, zvoničim, sočnim glasom in njena šarmantna igra sta se zopet ziružila v globoko doživljano in močno izraženo ženskost, ki je vzlic svoji demonični nestalnosti očarljiva in po svoji usodi tragično pretresljiva. Kajpak je žela zopet po vseh dejanjih navdušeno priznanje, bila je ključna pred zastor, je prešla šopek in poklonjen zavoj, po briljantno odpeti ariji (gavoti) na promenadi Cours la Reini pa je grmel po hiši aplavz tako dolgo, da je umetnica morala drugi del ponoviti.

Ker je nastopala v novih, krasnih beograjskih toaletah, je bil njen uspeh tudi s te zunanje strani popoln.

G. Bettetto je pel grofa de Grieuxa prodorno in vzorno, da smo resnično uživali. Fr. G.

»Tatjana« ge. Gjungjenac

Že dolgo pripravljala naša opera Čajkovskega najbolj priljubljeno opero »Evgenija Onjegin«. Zelo obžalujemo, da s pripravami za letošnje vprizoritev niso bili gotovi do gostovanja ge. Gjungjenac in so ji izbrali Hano Glavarjevo namestu Tatjan. V beograjski »Pravici« piše kritik B. Dragutinović o njeni kreaciji na beograjskem pozorišču:

Igralski zanimiva in pevski zahvalna partija Tatjana je dobila v interpretaciji ge. Zlate Gj. gotovo idealno poosebljenje. Niz divnih ženskih osebnosti iz opernega repertoarja, ki jih je ga. Gj. postavila na našem odru, je obogaten še z eno uspešno kreacijo. Tatjana poje s preiskušeni metodami: muzikalno in fraziranju, toplo in jasno, dinamično niansirano, ekonomično v odmerjanju sile petega tona, sugestivno v ustvarjanju gradacij, vselej v skladu z dramatskim izrazom. Njena Ta-

tjana pa se je tudi igralski znatno razlikovala od tradicije, ki so jo na naši operni sceni ustvarile ruske interpretatorke. Brez nabuhlega patosa, ki ga posebno podčrtavajo naše pevke, s pristnim življenjem v globoka duševna dogajanja in usodne preokrete romantične žene, je Tatjana ge. Gj. bližja istini, bližja nam, pa vendar tako ruska. S svojo umetniško istino nas je ga. Gj. pridobila za svojo kreacijo Tatjane in pred to istino smo ostali zadivljeni. — V »Vremenu« pa je pisal Mil. Živković:

»Njena Tatjana globoko doživljana in izrazito prikazana scenska figura, ki s svojo močno emocijo ostavlja trajen vtisk. Za psihološko podano Tatjano, polno čustvene dinamike, je naša ga. Gj. povsem skladen glasben izraz, v katerem so se odlikovali toplina in gibčnost njenega nežnega lirskega soprana, reliefno fraziranje in vzorno čista diktacija našega jezika...«

Nadejamo se, da nam prihodnji mesec zapoje ga. Gj. tudi v Ljubljani Tatjano kakor nam je zapela zdaj Manon. Prejšnji teden je pela v Zagrebu Manon s Solaryjem z opere »Scalae« v Milanu. O tem svojem gostovanju se je izrazila umetnica:

»Bil je zame velik užitek peti s takim umetnikom, izvrstnim igralcem in pevcem, ki vse doživlja, kar poje. Navajena sem z njim peti že od prej v Beogradu. »Kavalirja z rožo« bomo imeli v Beogradu 25. t. m., okoli 15. januarja zopet »Salomo« in kmalu tudi »Otella« z mojo Desdemono...«

Človek v borbi z leopardom

Iz Ipoha v malajski državi Perak poročajo o čudni pustolovščini, v kateri je igral glavno vlogo črni leopard. Tamilski zbiralec kavčuga indijski domačin, zaposlen na plantaži kavčuga je baš nalival sok v posode, ko je naenkrat opazil, da se plazi k njemu črn leopard. Prestrašeni divjak je vrgl vedro proč in skočil za drevo, toda leopardu s tem ni ušel. Začel se je diviti lov, v katerem se je v začetku zdelo, da se hoče zver bolj igrati nego planiti na divjaka in raztrgati ga. Naenkrat se je pa lov končal. Bežeči delavec je padel v mlako na dnu globoke stare jame in obležal je tam misleč, da je na varnem. Ni se nadejal, da bo skočil leopard za njim.

Toda črni leopard se vode ne ustraši. Velika mačka se je poglala za delavcem in mu zadržala ostre zobe v roko. Šele tedaj se je pričel boj na življenje in smrt. Človek in zver sta se valjala po vodi, dokler divjaku ni šinila v glavo srečna misel. S prosto roko je zgrabil leoparda za tilnik in ga na vso moč potisnil pod vodo. Kmalu je zver izpušila njegovo ranjeno roko, delavec pa ni popustil in čeprav je bil ves opraskan, je tiščal leopardovo glavo pod vodo, dokler se zverina ni utopila. Zdal zdrav mož v bolnici razgrizeno roko in razprskane noge, leoparda so pa že naglčili.

Radioprogram

Sreda, 22. decembra
12: Vinski (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, sporod. obvestila. — 13:20: Domači zvoki (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: O sodobni mladini (g. prof. E. Kocbek). — 18:24: Mladinska ura: Opazni in poslušaj (g. prof. Miroslav Adlesič). — 18:40: Načrto gospodarskega dnevnika Nemčije (ing. Rado Kregar). — 19: Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila. — 19:30: Nac, ura: Anton Forster ob 100 letnici njegovega rojstva (Karol Mahkota) Ljubljana. — 19:50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani. Konec ob 23. uri.

VII. PRIGODE CETRTEGA

Bowden je obmolnil, segel je po steklenici in za mizo je zavladala tišina.

Ta čas, ko so se pripovedujoči in njegova tovariša spominjali razburljivih trenutkov pobega, ko je šlo za življenje ali smrt, jim je Boris krepko stiskal roke.

— Res je, čudežno ste ušli smrti, — je vzkliskil sredičnj radostno. — Bila je imenitna misel s to podmornico izginili ste, ne da bi si kdo mogel in znal pojasniti, kako se je to zgodilo.

— Najbrž so v koloniji mislili, da smo vsi trije padli v morje in utonili. S kamenjem obtežene kazniške suknjice smo vrgli v morje. Ko jih vrže morje iz sebe bodo mislili pač vsi, da so to zadnji ostanki nesrečnih beguncem in tako bosta Albert Semain in Charles Morinet izginila iz človeških spominov in sodnih aktov.

— Ti pa dobiš morda naknadno visoko državno odlikovanje, ki si ga mimogrede rečeno pošteno zaslužil, — je dejal Walpole smeje.

— Recimo, da bo tako. Zdal je pa že čas, da začneš pripovedovati tudi ti, Boris kako te je zanesla usoda prav do nas tu.

— Takoj vam povem, dragi moji, le na eno vprašanje mi še odgovorite prej, s katerim sem vas hotel prav za prav pozdraviti. Rad bi namreč vedel, kako je vam prišel glas o meni na ušesa. Prvo poročilo sem poslal v Pariz šele pred dvema mesecema.

KOLF. FREMONT.

Snet v razvalinah

Pustolovski roman

Trenutek pobega se je bil približal. Spominjam se tistega dne še tako živo, kakor da se je vse to odigralo včeraj. Napočil je bil vroč, soparen dan. Solnce je stalo na sivkasto modrem nebu liki živ ogenj, pripekačoč neusmiljeno in srkajoč v trenutku vsako kapljico rose, atom vode ter sok dreves in rastlin, povešajočih žalostno vele liste, veje in popke.

Vidni valovi vročega zraka so zalivali zemljo in drhteli tako, da so obrisi predmetov drgetali kakor na vetru, čeprav se noben listič ni zganil. Umirajoči travnik je hrepenel po blagodejni kaplji, ki ni kanila niti ponoči na njegovo porumenelo travo in zdelo se je, da dušiča tišina obupno kliče na pomoč nebo, tako visoko, tako daleč, kakor da bi izpod njega nikoli več ne hotela pasti na zemljo blagodejna kapljica dežja. Proti večeru je pa nastal naenkrat preokret.

Sama narava nam je bila naklonjena. Prihrumela je silna nevihta in njeno bobnenje je preglušilo nežen glas pil. s katerima sta moja prijatelja delala, da bi rešila svoje noge iz okovov.

Stal sem na straži pri vhodu ograje in ko mi je dal Prosov znamenje, da sta pripravljena, sem se pretvarjal, da slišim od zunaj sumljive korake.

27

Tovarišu pazniku, ki je hotel pogledati, kdo hodi, sem spretno izpodnesel noge. V naslednjem hipu sta bila oba jetnika že zunaj in ubrali smo jo proti obali, kjer so bili Smithovi močnarji zažgali velik ogenj, da bi nam kazal pot.

Jean je besnel od jeze, ko je po prvi zmedli odkril pobeg dveh kazencev. Pogledal se je za njima, jaz sem mu bil pa ves čas za petami. Hlinil sem največje vnebo in Jean se je dal presleptiti. Dirjal je po gozdu kakor divji. Ko je ustrelil po Prosovu, ki je bil skočil mimo ognja tako, da bi ga bil lahko zadel, pa ga k sreči ni, sem mu moral upiniti luč življenja. Ne vem, ali se je zgrudil mrtev ali ranjen. Nisem namreč mogel dolgo meriti, kajti za nami so drveli še drugi pazniki.

Srečno smo prihiteli do ognja na obali na kraju gozda in že smo zagledali na temnih valovih gugajoče se luči podmornice.

Kar na slepo srečo smo se jeli spuščati po strmih pečinah in ko smo imeli dve tretjini poti za seboj, so zadeneli nad nami strelji. Slišali smo, kako so se krogle zapile v debela in tedaj smo se v drznem skoku vrgli v temno brezno, odpirajoče se pred nami.

To je bil strašen trenutek, lahko mi verjamete, valovi so tako šumeli in vihar tako bučal, da nismo slišali svojih glasov, in dež nam je neusmiljeno bičal obraze. Nebo in morje sta bila temna kakor žrelo pekla. Valovi so butali ob obalo tako divje, da jih ni mogla držati nobena sila. Zgrabili so